

YENİ BULUNAN II. OSMAN ADINA YAZILMIŞ BİR “ZAFER - NÂME”

Prof. Dr. YAŞAR YÜCEL

Kitâb-ı Müstetâb üzerinde çalışmaya başlayarak eseri yayımladıktan sonra*, tüm çalışma ve çabalarımızı, II. Osman dönemi üzerinde yoğunlaştırmıştık. Çünkü, Osmanlı devletinin çöküş döneminin başında bir reformcu hükümdar olarak karşımıza çıkan II. Osman'ın, Kitâb-ı Müstetâb'la kendisine sunulan reformcu önerilerden esinlendiğine kuvvetle inanmaktaydık. Bu düşünce ile birinci elden bir kaynağa ulaşma isteğini duymuştuk ve II. Osman dönemi olaylarını içeren, görgü tanığı birinin kaleminden çıkmış bir tarih eserinin mevcut olup olmadığını araştırmaya koyulduk. Böyle bir araştırmanın nedeni vardı. Daha geç dönemin yazarlarının beyanlarına kaynaklık etmiş, Osman'ın çağdaşı bir eserin olabileceğini tahmin etmekte idik. İstanbul ve diğer illerdeki kütüphanelerde uzun araştırmalar yaptık. Bu arada yakın meslektaşlarımız tarafından haberdar olduğumuz özel kitaplıkları da bir bir taradık. Uzun ve yorucu çalışmalarımız sırasında, iyi bir rastlantı sonucu elimize geçen bir yazma'yı okuyunca, tahminlerimizin doğru çıktığını sevinçle gördük.

İşte, bu makalemizde sözünü edeceğimiz “*Zafer-nâme-i Belâgat-unvân der Beyân-ı Gazavât-ı Sultan Osman Hân-ı Gâzi*” adlı yazma eser, tarafımızdan, Ankara'da özel bir kitaplıkta bulunmuştur. Özel bir kitaplıkta muhafaza edilmesi, bugüne değin bilim dünyasında bilinmemesinin tek nedeni olmuştur.

“Zafer-nâme” yi bulduktan sonra yaptığımız bibliyografik araştırmalar, bizi bu yapının tek nüsha olduğu sonucuna götürmüştür. Halen 94 varak olan yazma'nın bazı varaklarının kopmuş olduğu anlaşılmaktadır. Ancak, sevinerek belirtelim ki, bu eksiklik yayına hazırlamakta olduğumuz eserin bütünlüğünü bozmamaktadır. Bu yazı, ileride tenkidli basımını sunacağımız eserin etraflı bir tanıtımıdır.

* *Osmanlı Devlet Düzenine Ait Metinler - I: Kitâb-ı Müstetâb*, Ankara 1974 (Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Yayınları, No: 216).

Eser, 15,5×23 cm. boyutlarında, kahverenkli meşin, miklepli ve şemseli, cetveli, orijinal cilde sahiptir. Baştarafı tezhiplidir. Her sayfa 13 satırı ihtiva etmektedir. Sayfa kenarları çerçvelidir. Filigransız Avrupa kağıdı üzerine 9×17 cm. boyutlarındaki alana siyah mürekkeple, nesih hattıyla yazılan metin, harekeli olup, âyetler ve hadisler kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Başka hiçbir nüshasma rastlamadığımız eserin elimizdeki yazması, müellif hattıdır.

Eserin kime sunulduğu, müellif adı ve telif tarihi meselesine gelince; yazar, eserini kısa süre (1618-1622) iktidarda kalan reformcu Osmanlı padişahı II. Osman adına yazmış ve ona sunmuştur. Bu husus yazma'daki şu ifadeden anlaşılmaktadır: "Bu hakîrde ne iktidâr ola ki risâlemüz TUHFE-İ ŞÂHÎ olmağa SEZÂ ve IRÂZA-İ PÂDİŞAHÎ arz olunmağa revâ ola"¹. En son yaprakta geçen;

"Cihâd-ı a'zamun vasfın iderken Hâlisî benden,

Zihî gazâ ola tarihî oldum gaybdan mülhem"

beyiti², bize hem müellifin adını, hem de eserini düzenleme tarihini vermektedir. "Zihî gazâ" kelimeleri ebced ile 1030 tarihini karşılacaktır. Müellif ayrıca, bu kelimelerin altına rakamla 1030 yazmıştır. Eserde müellif adı olarak Hâlisî geçmektedir. Belki de bu mahlâstır. Şimdilik bunu açıklamaktan yoksunuz. Kâtip Çelebi Keşfü'z - zünûn'da Kilârî Mehmed Efendi'nin Hotin seferine dair bir eser yazdığını kaydetmektedir. Bulduğumuz bu yazma, Kâtip Çelebi'nin sözünü ettiği yazma olabilir. Belki de Kilârî Mehmed Efendi, Hâlisî mahlâsını kullanmıştır. Ancak bu meseleler şimdilik daha bir süre soru olarak kalacak gibi görünmektedir.

Müellif ve Eserinin Değeri:

Kitabında ismini veya mahlâsını açıklayan müellifin hayatı hakkında yaptığımız biyografik araştırmalarda herhangi bir bilgiye rastlayamadık. Ancak eserin mukaddimesinde "hasbetenli'llâh" II. Osman'ın gazalarını yazmak istediğini beyan etmekte ve daha sonra yer yer âyet, hadis, hikmet ve darb-ı meselleri gayet ustalıkla kullanmaktadır. Türkçeleri yanında Farsça şiirlere de kitabında yer veren müellif, mensur kısımlarında başarılı bir dil kullanmaktadır.

¹ Bk. *Zafer - nâme*, vrk. 6b.

² Bk. *Zafer - nâme*, vrk. 94b.

Bu yazış tarzı, yapıtın yazarının Enderun tahsili görmüş biri olduğu izlenimini vermektedir. Ayrıca müellifin, “Dârü’s-sa’âde Ağası Süleyman Ağa”nın adını her geçişinde, uzun uzadıya dualar etmesi ve ünvanlar kullanması anlamlıdır³. Hâlisî, Sadr-ı a’zâmın adını bile sade bir şekilde anarken, Dârü’s-sa’âde Ağasından bu şekilde bahsetmesi, ona yakınlığının ya da tâbiyetinin bir işareti olabileceğini akla getirmektedir. Acaba kendisi, Bîrûn’da yararlı biri miydi?

Bulduğumuz bu Zafer - nâme’nin, XVII. yüzyıl Osmanlı tarihine ait çok önemli bir kaynak olduğunu iddia etmek yerinde olacaktır. Şöyle ki; eserin sunulduğu II. Osman ve devri, Osmanlı tarihinin çağdaş kaynak yönünden noksanlığı günümüze dek hissedilen bir dönemdir. Tarafımızdan ilk kez bilim dünyasına tanıtılmakta olan bu eser, sözüedilen dönemin Osmanlı siyâsî ve iç tarihi açısından önemli bir boşluğunu doldurmuş olacaktır. Bu eserin verdiği bilgilere, ortaya attığı meselelere değinmeden önce devrin olaylarını içeren kaynaklara kısa bir bakış yapmanın yararına inanıyoruz. Böylece yazmanın değeri daha açıklığa kavuşacaktır.

Bugüne dek araştırmacılar II. Osman ve devrinin siyasal ve iç tarih olaylarını incelerken⁴ muahhar kaynaklar olan Peçevî⁵, Kâtip Çelebi (Feleke’si)⁶ ve Naîma’yı⁷ tekrarlamaktan öteye gidememişlerdir. Tarafımızdan bilim dünyasının istifadesine sunulmuş olan “Kitâb-ı Müstetâb”⁸ II. Osman devrinin tek çağdaş kaynağı durumundaydı. Böylece, yeni bulduğumuz ve yayına hazırlamakta

³ Örneğin *Zafer - nâme*, vrk. 72 a: “...yevm-i mezbûrda Asumân-ı hünerin neyyir-i a’zamı Dârü’s-sa’âde Ağası Süleyman Ağa Hazretleri ve secâ’at-pîşe ve salâbetendîşe Sadr-ı a’zam Hüseyin Paşa” denilmektedir. Yine 88b-89a’da Süleyman Ağa’dan şöyle söz edilmektedir: “...küdvetü’l-havâs ve’l-mukarrîbîn, umdetü eshâbi’l-izz ve’t-temkîn, mu’temedü’l-mulûk ve’s-selâtîn, enisü’l-hazreti’l-aliyyeti’s-sultânîyye, celisü’d-devleti’s-sıyyeti’l-hakâniyye, sâhibü’t-tedbir ve’l-firâse, mâlikü’l-akl ve’l-kıyâse Dârü’s-sa’âde Ağası Süleyman Ağa . . .”.

⁴ Örneğin bk. İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi* III/1, Ankara 1951, 132-151; Şinasi Altundağ, II. Osman maddesi. *İslâm Ansiklopedisi*; Shaw, Stanford J. *History of the Ottoman Empire and Modern Turkey* I. Cambridge 1976, s. 192-193.

⁵ İbrahim Peçevî, *Tarih-i Peçevî* II., İstanbul 1283, s. 376-380.

⁶ Kâtip Çelebi, *Fezleke* I, II., İstanbul 1286/87, s. 403-412; 1-5.

⁷ Mustafa Naîma, *Tarih II.*, İstanbul 1280, s. 186.

⁸ Yaşar Yücel, *Osmanlı Devlet Düzenine Ait Metinler I: Kitâb-ı Müstetâb*, Ankara 1974.

olduğumuz Zafer - nâme, bu döneme ait ve devrin pâdişâhına sunulan ikinci çağdaş eser olmakta (ölümü meselesiyle ilgili Tuğî, Bostanzâde dışında)⁹ ve içeriği itibariyle de Kitâb-ı Müstetâb'ı tamamlamaktır. Bu görüşümüzü desteklemek ve yeni bulunan eserin değerini daha iyi ortaya koyabilmek açısından, Kitâb-ı Müstetâb'ın 1620'ler Türkiye'sinin durumuna dair verdiği bilgileri özetlemek gerekmektedir:

II. Osman (1618-1622) Osmanlı tahtına çıktığı sırada devlet ve toplum düzenindeki görünüm şöyleydi: Osmanlı devlet düzeni ve eski kanunlar bozulmuştu. Bunun esas nedeni, pâdişâh'ın otoritesinin zayıflaması ve parçalanmasıdır. Devletin ruhu sayılan pâdişâh otoritesini icraya eskiden yalnız vezir-i âzam, mutlak vekâleti ile haizdi, araya kimse giremezdi. Fakat şimdi, pâdişâh adına doğrudan doğruya emirler verilmeye başlanmıştır. Sorumsuz kimseler bu otoriteyi kendi şahsî çıkarlarına alet etmişlerdir. Rüşvet alarak memuriyetleri ve devlet gelirlerini bağışlamaya başlamışlardır. Yalnız *ehl-i örf* değil, *ulemâ* sınıfı bile iyiden iyiye rüşvete alışmıştır. Otoritenin zayıflamasında pâdişâhların devlet işlerine kayıtsızlığı da rol oynamıştır. Bu zayıflık ise eyâletlerdeki kargaşalığın başlıca kökenidir. Buralarda artık pâdişâh fermanına eskisi gibi aldırın yoktur. Kapıkullarının tahakkümü yüzünden eyâletlerin yöneticileri görev yapamaz hale gelmişlerdir. Devşirme - kul sistemi bozulmuştur. Reâyâ'nın askerî sınıfa girmiş olması bozukluğun başlıca sebebi olmuştur. III. Murad devrinden itibaren, reâyâ'nın silah taşımaması yasak eden, onların kapu - kulu olmasını veya doğrudan doğruya sipahî timârı almasını meneden kanunlara riayet edilmemeğe başlanmıştır. Neticede askerin kalitesi düşmüş, disiplin bozulmuş, çiftçilerin topraklarını bırakmalarını, bu durum teşvik etmiştir. Levendler ve sekbanlar bunlar arasında türemiş, ekserisi celâli olmuşlardır. Öyle ki, olur olmaz reâyâ bir çift öküzünü satıp, akça kuvveti ile kimi sipahî, kimi yeniçeri olup istedikleri dirliğe ve mansıba geçmişlerdir. Timârlı sipahî ordusu önemini kaybetmiştir. İmparatorluğun esas ordusunu

⁹ Yahya bin Mehmed Bostanzâde. *Vak'a-i Sultan Osman Han*. Süleymaniye Hâlet Ef. Ktp. 611; bu eserin neşri için bk. Örfan Şaik Gökyay, II. Sultan Osman'ın Şahadetî. *Atsız Armağanı*, İst. 1976, s. 187-256; Mithat Sertoğlu, Tuğî Tarihi. *İbretnümâ*, II. Osman'ın Şahadetinden bahseder, *TTK Belleten* XI/43 (1947) s. 489-514; Hüseyin Tuğî. *Vak'a-i Sultan Osman Han*. *Fahir İz neşr.* TDAYB 1967 (1968) s. 119-164.

eyâletlerde timarlarında oturan sipahiler teşkil ederdi. Fakat şimdi saray halkı ve ekâbir, hükümet otoritesinin zayıflamasından istifade ederek timar ve zeametleri kendi tasarrufları altına geçirmişler ve böylece sipahî aileleri dirliksiz kalmışlardır. Bu durumda devlet, kapıkulunu çoğaltmak mecburiyetinde kalmış, bunlara ulûfe, maaş yetiştirmek zorlaşmış, merkezî hazinenin yükü fazlası ile artmış, mâli sıkıntı başgöstermiştir. Kapu - kulu devlete tahakküm eder olmuştur. Reâyâ asker olmaya özenince toprağını bırakmış, üretim düşmüştür.

Diğer taraftan bu torakların çoğu, *ekâbir* çiftlikleri haline gelmiştir. Reâyânın vergi yükü, merkezî hazinenin çoğalan masrafları nedeniyle arttırılmıştır. İltizam usûlü genişlediğinden suistimaller sebebiyle bu yük çekilmez hale gelmiştir. Bu sebepten reâyâ dağılmaya, toprağını bırakıp kaçmağa, levend, sekban olmağa veya eşkiyalığa başlamışlardır. Kudretli olanlar Rumeli'ye, İran'a ve Kırım'a kaçıp sığınmışlardır. Üsküdar'dan Bağdad'a ve Sivas cânibinden Erzurum ve Van'a varınca "kurâ ve mezâri" den ancak dörtte biri ma'mûr kalmıştır ¹⁰.

İşte iktidarının ikinci yılında II. Osman'a sunulan bir islâhat kitabı, "Kitâb - 1 Müstebâb" da yer alan devletin görünümü bu idi. Osmanlı Devletindeki "tegayyür ve fesâdın" ilk belirtilerini doğru bir teşhis ile Kanûnî devrinde bulan yazar, II. Osman'ı adeta devlet düzeninde bir sıra reform yapmaya teşvik etmiştir.

Kitâb-1 Müstetâb'da askerlik düzenindeki bozukluk ve çöküşe ağırlık verildiği gözden kaçmamaktadır. Nitekim de II. Osman devrinde, geleneklere aykırı sayılan ve endişeyle karşılanan yenilik girişimlerinin ilki, askerlik alanında başlatılmıştır. Tanıtmakta olduğumuz Zafer - nâme'de pâdişâhın diğer bozukluklara da eğilmiş olduğu açıklığa kavuşmaktadır. Muahhar kaynaklardaki bilgiler II. Osman'ın tahta geçtiği sırada İran sorunu ile karşılaştığını göstermektedir. XVI. yüzyılın sonlarında ortaya çıkan ve Osmanlı devletinin mâli olanaklarını büyük ölçüde sarsan bu dış sorunu, İran hükümdarı Şah I. Abbas ile anlaşma yaparak çözümlenmiştir ¹¹. Fakat, II. Osman devrinin esas dış sorunu olarak Lehistan ve Kazak meselesi ön plâna çıkmıştır. Uzun uğraşından sonra Osmanlı denetimine girmiş olan

¹⁰ Bk. *Kitâb-1 Müstetâb*, XXI-XXVI.

¹¹ Bk. İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi* III/1, s. 133; Halil Paşa maddesi. *İslâm Ansiklopedisi*.

Karadeniz'de çok düzenli yürütülen ticarî faaliyetler Kazakların ufak fakat hareket yeteneği yüksek savaş gemileri yüzünden ağır darbeler yemekte idi.

Lehistan ise, Osmanlılara dost görünmesine rağmen Kazakları desteklemekte, Eflâk ve Boğdan'ın işlerine müdahale etmekte idi¹².

İşte Hâlisî'nin H. 1030 tarihini taşıyan "Zafer - nâme"si, II. Osman'ın Lehistan ve Kazak meselesini halletmek için yaptığı seferi tüm yönleri ile anlatan, bilinen tek eserdir. Verdiği malûmatın tahlili, müellifin bizzat Lehistan seferine katıldığını ve yakın bir görgü tanığı olarak, seferin olgularını yansıttığını göstermektedir.

"Zafer - nâme"yi bir bakıma Lehistan seferinin günlüğü olarak da değerlendirebiliriz. Sefer kararı alınmasının nedenleri, yapılan hazırlıklar, pâdişâhın bizzat ordunun başında olarak 7 Cemaziyelâhir 1030/29 Nisan 1621'de İstanbul'dan hareketinden başlayarak¹³ Lehistanla yapılan barıştan¹⁴ sonra 23 Zi'l - kâ'de 1030/8 Ekim 1621'de Hotin önünden İstanbul'a doğru geriye dönüşüne değin geçen olaylar¹⁵ menzil - menzil günlük olarak verilmektedir.

"Zafer - nâme"nin içeriğini ve bu arada önemini yansıtmış olmak için yazmadan bazı örnek pasajlar sunmak istiyoruz:

Hâlisî Lehistan seferinin nedenini naklettiği bölümünde: "Bundan akdem Leh Kralı olanlar, saadetlü pâdişâh-ı âlem - penâh hazretlerinin ecdâd-ı izâm ve abâ-ı kirâmlarının zamân-ı saâdet - iktirânlarından berü, mün'akid ve müte'ahhid oldukları harâc ve virgülerin sâl-be sâl Südde-i seniyye-i siden - misâllerine irsâl ve isâl idegelüb, bermücib-i ahdü peymân, emnü amân-ı sâhib - kirânilerinde âsûde - hâl ve şâdân olgelmişleriken bundan akdem cennet - mekân, firdevs-âşiyân, garîk-i Rahman merhûm ve mağfürunleh Sultan Ahmed Han - aleyhi'r - rahmet ve'r - rıdvân - zamanlarında, mahz-ı gurûr-ı delâlet ve ayn-ı şürûr-ı şeytânetleri hasebiyle, Kazak nâmında bir alay melâin-i düzeh - mekîni, nice şayka-i felâket - garka ile Karadeniz Boğazına gönderüb, memâlik-i mahrûse-i hüsevânî muzâfâtundan bazı mahallere zarar u kûzend irişdürüb, hilâf-ı ahd u amân melâin-i mezbûrünün nakz-ı ahd ü peymânları zuhûr eylemiş idi.

¹² Bk. İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi* III/1, s. 133-134.

¹³ Bk. *Zafer - nâme*, vrk. 70a.

¹⁴ Bk. *Zafer - nâme*, vrk. 91a, b.

¹⁵ Bk. *Zafer - nâme*, vrk. 92b.

Merhûm ve mağfûrunleh hazretleri cezâ vü sezâların virmek kasdında iken ömürleri vefâ itmeyüb, bu dâr-ı gurûrdan serây-ı sürûra irtihâl eylemişlerdi. Bâdehu taht-ı ferrûh - baht-ı hilâfet ve evreng-i saâdet, ferheng-i saltanat, Sultan Osman Hân-ı bünyân hazretlerine müyesser oldukda, Leh-i düzeh-mekîn tarafından, ilçileri gelüb, memâlik-i mahmiye-i Osmânî ve mesâlik-i mahrûsa-i hâkânî'den min-bâd bir mahalle tarafımızdan zarâr ü küzend irişdürülmeyüb, âdet-i kadîme ve rûsûm-ı kadîmemiz üzre, sâl - be sâl harâc ve sâyir virgülerimiz, der-i devlete irsâl ve isâl eylemek şartıyla istimân eyledüklerinde, şürût-ı mezbûr üzre, müceddeden ahd ü peymân olunub, ellerine der-i devletten ahidnâme-i hümâyûn-ı meserret - makrûn verüldükten sonra habâset-i zâtiyeleri ve kabahat-ı cibillileri izâle olmayub girû memâlik-i mahrûse-i hüsrevânî muzâfâtından ba'zı mahallere teaddî ve teezzi üzre oldukları, Hüdâvendigâru celilî'l - iktidâr hazretlerinin mesâmi'i aliyye-i hüsrevânîlerine ilka olundukda gayret ü hamiyetleri mütehammil olmayub melâîn-i mezbûrünün güşmâli için mukaddemâ Özi muhafâzasında olan merhûm İskender Paşa'yı serdâr eyleyüb Rumeli ve Bosna eyâletlerinde vâki' bazı asâkir-i nusretmezâhir ile irsâl buyurmuşlar idi" diyerek olayları anlatmakta ve ve devamla: "5 Cemâziye'l - âhir 1030'da Kapudan Halil Paşa hazretleri nehr-i Tuna kenarından gelüb Pâdişâh-ı âlem - penâh hazretlerinin şeref-i dest - bûslarile müşerref olub sâlifü'z - zikr olan on sekiz pâre Kazak şaykaların iki yüz mikdârı Kazak-ı bedahlâk esirlerü getürüb pây-ı taht-ı felek - mikdârlarında nigunsâ eylemek ile müstehakk-ı inâyet-i şehriyârî ve müstevcib-i nüvâziş-i hazret-i kişver-küşâyî olmağın" diyerek devam eden yazar, "Ve Leh-i lâîn-i bed - a'mâl için her dem makâlleri bu idi ki Kral-ı Leh-i ber - geştehal, sâlis-i firavun-ı şeddâd ve sâlik-i mesâlik-i zulm u fesâd ve pir-ü Nemrûdû Ad'dür. . . ." diyerek "Leh-i lâîn-i düzehmekîn üzre sefer eylemek murad eylediler" demektedir¹⁶.

"Zafer - nâme"de daha sonra günlük bir kronolojik düzen içinde pâdişâhın karardan sonraki meşvereti, ordunun sefer hazırlıkları, tüm ülkedeki idarecilere sefer çağrısı yapılması ve sonuçları, ordunun pâdişâh yönetiminde İstanbul'dan hareketi, bu sırada

¹⁶ Bk. *Zafer - nâme*. vrk. 60a vd.

İstanbul'daki hava ¹⁷, Hotin'e kadar izlenen menziller ve konaklamalar, tâbi beğlerle olan ilişkiler ve Rumeli'deki yeni atamalar, sefer sırasında yapılan savaşlar, merkezî yönetimdeki yönetici değişiklikleri, askerî düzende yenileşme çabaları, Hotin'in muhasarası ve bu sırada cereyan eden olaylar ve nihayet Lehistanla anlaşarak İstanbul'a hareket gibi ana konular geniş bir şekilde yer almaktadır.

Bu kısa tanıtma yazısında, elimizdeki yazmayı ayrıntılı bir şekilde sunamayacağımız tabiidir. Ne var ki, bilim dünyası ve meslektaşlarımız, yakında üzerindeki çalışmalarımız sonuçlanınca basıma verilecek olan bu eser yayımlandığında, bütünüyle inceleme olanağına kavuşmuş olacaktırlar. Burada şunu söylemek istiyoruz:

Kişiliği, düşünceleri, askerî ve siyasî faaliyetleri hakkında son derece az bilgiye sahip olduğumuz II. Osman'ın daha iyi ve sağlıklı değerlendirilmesi bu yazmanın bulunması ile imkân dahiline girmiştir. Örneğin genç yaşına rağmen sefer sırasında yönetimde gösterdiği etkenliği şu kayıttan açıkça öğreniyoruz :

¹⁷ Bk. *Zafer - nâme*, vrk. 67b-68b: "...fermânu vâcibi'l-iz'ânları hemân sa'ât etraf-ı memâlik-i Osmanî'de olan mir-i mirân-ı âli - şân ve eknâf-ı kalemler-i hakanîde olan ümerâ ve hükkâm-ı kaviyyü'l - erkâna çavûşân-ı divân-ı aliyin ile ahkâm-ı vâcibetü'l - ihtirâm gönderilmiş idi ki hâzır ve müheyyâ olub Nevruz-ı Sultânide Orduy-ı hümayûn-ı nusret - makrûn ve cünûd-ı zafer - nemûd-ı sa'âdetmerhûnlarına mülâki olalar. Şol dem ki, sultân-ı bahâr ve hakan-ı mûrg-i zâr vilâyet-i sebze - zâre vâli ve şehriyâr oldu, asâkir-i ezhâr ve nîze - dârân-ı eşçar âlem-i servin yeşil sancakların sahn-ı sebze - zâre ve kıl'a-i gühsâre diktiler, bahâdirân-ı nihâl-i gülün bazularında rengin siper ve nergislerin serlerinde miğfer-i zer ve benefşelerin omuzunda gürz-i girizân ve sahn-ı goncanın elinde nîze-i hûn - fişân ve sebzeler dahî harb ü kîtâl için sittân-ı cân - sitân götürüb cünd-i giyâhun sipâh-ı bî - şümârı, asâkir-i nusret - şiârı ile sultân-ı bahârın taht-ı livây-ı adâlet ihtivâsına sâflar âreste eylediler. Şahların ordusuna döndi serâser-i sahn-ı bağ kim ağaçlar anda yer yer kurdular simin - otağ ânî ol bahâr-ı hüceste - âsârda sultân-ı feridûnsavlet, Keyhüsrev-i kavus - şevket, muzaffer-i âyin-i sâhib - kırân-ı rûy-i zemîn ve zî'l-luhhi rabbü'l-âlemîn hazretleri bir düz-ı pırûz u sad-sa'âdetde, sa'âdetle pây-ı âsumân - fer - sâyin rikâb-ı zemîn - temkine basub ve himmet-ı bülend - cenâbî mânendi bir semend-i zaman - sür'ate süvâr olduğu hinde kôs-i rihlet urulub ve sûrnây-ı azimet urulub tâk-i çarh-ı enbusî sadâ ile dolub afâk-ı cihânı tutdı. Âfitâb-ı âlem - tâb gibi zerrîn ser - alemlerin ve kamer - peyker râyetlerin ucu evc-i âsumân - berrine urûc idüb sipâh-ı kevâkib - aded ve asâkir-i gerdunmeâsir-i melâik - meded sokaklara dolub çarşuy-ı şehri İstanbul çûş u hurûş ile pür olub önce giden çavuş ve yasavulların avâzesi dervâze-i felekü'l-eflâke peyveste oldu...".

“Saâdetlü pâdişâh-ı cem - câh hazretleri Tuna suyunun öte tarafı ki Boğdan yakasıdır, geçmek murâd-ı şerifleri olmağın, bir Belgrad şaykasına süvâr olub, bir kaç def’a öte yakaya geçüb geldüklerinden sonra, otağ-ı gerdün - tâklarından birini dahi, cisir-i mezbûr üzerine kurub, gündüzlerde anda arâm ü kıyâm ve gicelerde, ol bir çetr-i felek - fersâhları ki cân-ı ten gibi kalb-i asker-i fevz-maserde vatan tutmuş idi, anda nevm ü niyâm iderlerdi. Ve zikr olunan çetr-i hümâyûnun içinde ayyukâ peyveste bir kûh-ı pür-şükûh vâki’ olmuş idi ki kûh-ı Kaf yanında hurdek-i hakîr ve Cebel-i Elburuz katında ceviz-i sagîr idi. Ol kûh-ı vâlânın fevkinde bir kasr-ı bâlâ ve ol kasr-ı nâdiretü’l - asr içinde bir taht-ı rânâ kurulmuş idi ki çeşm-i felek nazîrin ve dîde-i melek adîlin görmemiş idi, ol taht-ı rânâ üzre cülûs edüb, gün gibi her cânibe nazar-endâz ve sevr gibi her tarafa gerden - efrâz olub, ictinâ - yı asâkir-i düşmen - peygâr ve itmâm-ı cisir-i gerdun - tâk-ı üstüvâre nâzir idi”¹⁸.

Diğer taraftan metinde geçen “Ol hîn-i meymenet - karinde, saâdetlü pâdişâh-ı âlempenâh hazretleri, vüzerâ - yı devlet-i aliyye ve vükelâ - yı saltanat-ı celilelerün, huzûr-ı müstevcibü’s sürûrlarına dâvet idüb, emr-i seferi müşavere eylediler”¹⁹ kaydı yine genç pâdişâhın kişiliğe ve iyi bir devlet adamında olması gereken bir özelliğe sahip bulunduğunu göstermektedir.

“Zafer - nâme”de II. Osman devrinin merkez ve taşra yöneticileri arasında: Vezîr-i âzam Hüseyin Paşa, Vezir Kapudan-ı Derya Halil Paşa (I. Ahmed döneminde Vezîr-i Âzam), Dârü’s - saâde Ağası Süleyman Ağa, Başdefterdar Abdülbâki Paşa, Yeniçeri Ağası Mustafa, Diyarbakır Beylerbeyi Dilâver Paşa (sefer sırasında vezîr-i âzamlığa atanıyor), Anadolu Beylerbeyi Hasan Paşa, Erzurum Beylerbeyi Yusuf Paşa, Dilâver Paşa’dan sonraki Diyarbakır Beylerbeyi olan Süleyman Paşa, Budin Beylerbeyi Karakaş Mehmed Paşa, Özi (Silistre) Beylerbeyi Kantemir Beğ, Özi Muhafızı İskender Paşa, bunun ölümünden sonraki Özi Muhafızı Hüseyin Paşa, Selânik Beyi Abdülkerim Paşa, Doğanlı Ali Paşa, Nogay Paşa, İlbasani Hasan Paşa, Aydın Bey, Vezîr-i Âzam Hüseyin Paşa’nın Delibaşısı Durmuş, Boğdan Beyi İstefan, Boğdan Beyi Aleksandr, Tatar Hanı ve ve-

¹⁸ Bk. *Zafer - nâme*, vrk. 78a, b.

¹⁹ Bk. *Zafer - nâme*, vrk. 66a, b.

ziri Timur Mirza, Erdel Hakimi Betlengabor adları geçmektedir²⁰. Bostanzâde ve Tuğî ile muahhar kaynaklarda çoğunun ismi geçen bu tarihi şahsiyetler hakkında Zafer - nâme'de geçen kayıtlar çağdaş bir gözlemciye ait olduğu için son derece önemlidir.

Zafer - nâme'nin şimdiye değin değindiğimiz önemli taraflarının yanı sıra belki de en dikkate değer özelliği, *Kitâb-ı Müstetâb*'la II. Osman'a sunulan reformcu önerilerin bu padişah tarafından uygulanmaya başlandığını ispatlamasıdır.

Bu görüşümüzü doğrulayan ve askerî düzende başlatılan reformlara dair bazı örnek pasajları aktarmak herhalde yararlı olacaktır:

“Ba'dehû sa'âdetlü Hüdâvendigâr-ı nigû - sâr hazretlerinin fermân-ı kadr - tüvânları şöyle vârid oldu ki tevâif-i yeniçeriyân bir meydâne nişân vaz' olunub kavâid-i tüfeng - endâzi ve levâzım-ı düşmen - güdâzında arz-ı hüner eyleyeler. Ferman-ı Hüdâvendigâr üzre Tunca nam nehr-i azîmün öte yakasında nişânlar dikilüb Yeniçeriler Ağası ve Turnacı - başı ve onbaşlar ile cemî'an yeniçeriyân cem' olub, mesâf-ı kûh-ı Kaf gibi sâf ender sâf dizilüb ol merdân-ı rezm - perdâz ve dilîrân-ı adüv - güdâze tüfengler atturub nişânlar urdırmuşlar idi”²¹.

“..... Hüdâvendigâr-ı celilü'l - iktidâr hazretleri ummân-ı ihsâniyi cûş ve bihâr-ı atafı hurûş idüb tevâif-i yeniçeriyâna in'am ü ihsân eylemek murâd-ı şerifleri olmağın hızâne-i âmire önünde

²⁰ Örneğin *Zafer - nâme*, vrk. 9a, b, 64b, 80a'da Kapudan Halil Paşa; vrk. 12 b'de Diyarbakır Beylerbeyisi Dilâver Paşa; vrk. 13 b'de Erdel hâkimi Betlengabor; vrk. 14 b, 81 a, 88 b'de Sadr-ı a'zam Hüseyin Paşa; 19 a'da Çerkes Hüseyin Paşa; 27 a'da Anadolu Beylerbeyisi Hasan Paşa; 33 b, 46 a'da Diyarbakır Beylerbeyisi Dilâver Paşa; 45 a, 88 b'de Kantemir; 46 b'de Özi muhâfazasında olan merhûm İskender Paşa; 72 a'da Süleyman Ağa; 64 a'da Mustafa Paşa; 75 b'de Selânik Beyi Abdülkerim Paşa; 76 a'da Vezir-i a'zam Hüseyin Paşa'nın Deli - başısı Durmuş; 88 b'de Süleyman Ağa adları geçmekte ve bu kişilerin faaliyetlerinden sözedilmektedir.

Bir örnek olmak üzere Erdel hâkimi hakkında anlatılanlar aynen aşağıya alınmıştır: “...Erdel hâkimi olan Betlengabor'dan mektuplar gelüb mazmûn-ı nusret - makrûnunda Nemçe Kralı dahî hufyeten Leh-i lâin-i düzeh - mekine yardım için bir mikdâr küffâr göndermiş, haber alduğumda ardlarınca irişüb cümlesin kılıçdan geçirdim, hâliyâ alınan sancakları ve kesilen başları sa'âdetlü Pâdişâhımın huzûr-ı sa'âdetlerine gönderdim deyü arz-ı hidmet ve inhây-ı ubudiyet eylemiş, fi'l-vâki' rûz-ı mezbûrda zikr olan sancaklar ve başlar getirülüb pâyi taht-ı felek - mikdârlarında nigunsâr oldu..”.

²¹ Bk. *Zafer - nâme*, vrk. 73b-74a.

sâyebânlar kurulub vüzerâ-i izâm ve vükelâ-i kirâm ve defterân ve kâtibân ve bi'l - cümle erbâb-ı Divân ve hüddâm-ı erkân yerli yerinde kıyâm gösterdiklerinden sonra mecmû'-ı yeniçeriyân ummân-ı bî - pâyân gibi mevc mevc gelüb avâtuf-ı aliyye-i hüsvânî, in'am-ı celile-i hidivâniye nâzır ve hâzır olub dört gün bölük bölük esâmileri okunub ihsân-ı pâdişâhî ile mesrûr ve eltâf-ı sultânî ile mecbûr olduktan sonra birer birer huzûr-ı hüdâvendigâri önünden güzâr itdirülüb devâm-ı devlet-i pâdişâhî ve kıyâm-ı haşmet-i şehinşâhî ediyyesine müdâvim olmuşlar idi”.

“..... yeniçeri tayfasına in'âmü ihsân bezl olundukta cenâb-ı saltanat - meâbları ol köşk üzerinde câlis olub, huzûr-ı hümayûnlarından geçen yeniçeriyi birer birer şumâr iderdi. Üç gün tamam olduktan sonra, yeniçeri tayfası dahi temâm olub ba'dehû sipâh-ı silâhdar ve muhassıl-ı kelâm altı bölük halkına dahi tenbih olundu ki, onlar dahi yeniçeri tayfasına her ne vechile virildi ise onlar dahi ol vechile gelüb inâyât-ı hurşid - nişâne mazhar olalar”²².

Yine hükümdarın reâyâ'nın korunmasına dair aldığı önlemlerle ilgili şu pasaj da ilgi çekicidir:

“Mesken-i mesâkin-i gurâbâ ve mükemmin-i emâkin-i fukarâ ve ehl-i kurâdan, mürûr iden asker-i mensûr, cünûd-ı mevfur, hilâf-ı şer ü kânûn ve mugâyir-i emr-i hümayûn, ednâ vü a'lâ ve bây ü tüvânâya ale'l husûs zaif ve merd-i nahife zulmü teaddî ve cevru teazzi etmeyüb herkes eyyâm-ı devlet-i ebed-makrûn ve hengâm-ı saâdet-i mâdilet - meşhûnunda âsûde - hâl ve mürefehül - bâl olalar. Şöyle ki, zulmen ve gadren reâyâ ve berâyâdan fuzûlî bir şeyi alunmuş ola muhkem haklarından gelünib cezâ ve sezâsun vereler, diyû fermân-ı şeriflerin sâdır olmağın bu husus için etrâf-ü eknâfe âdemler gönderildikten sonra irtesi gün Yayla - çayırı nâm menzile nüzûl olunmuş idi. Vezîr-i âzam hazretleri, yüz mikdarı âdem ile hufyeten kalkub ilgâr edüb, girû konak ki, Uzun Ali Çayırı demekle ma'rûfdur, varduklarında, fermân-ı kadr-i tuvân-ı hâkânî ve emr-i cereyân-ı sultânîye mugâyır vâz irtikâb eyleyen eşirràya mücib-i ibret, sebeb-i nasihat için, birkaçına muhkem darbu let idüb, bir nicesinün dahi boyunların urub fermân-ı hüdâvendigâriyi icrâ eylediler”²³.

²² Bk. *Zafer - nâme*, vrk. 80^a,^b - 81^a,^b.

²³ Bk. *Zafer - nâme*, vrk. 77a-b.

Yukarıda sunduğumuz örnek pasajlarda yer alan bilgiler II. Osman'ın reformist anlayışını anlamlı biçimde vurgulamaktadır, kanısındayız. Bunların daha geniş yorum ve değerlendirilmesi makalemizin dışında olduğundan, şimdilik bu kadarla yetiniyoruz.

“Zafer - nâme”de yer alan bir çok kayıt II. Osman'ın gençliğine ve tecrübesinin azlığına rağmen merkez ve taşra yönetiminde düzenlemeye gitmek istediğini vurgulamaktadır. Örneğin sefere çıkışını anlatan bölümden, onun devletin bütün kurumlarına hâkim olma isteğini kolayca anlayabiliyoruz. Ordunun İstanbul'dan ayrılışında pâdişâhın kimlerle birlikte olduğu şöyle anlatılıyor: “... sâir vüzerâ ve mîr-i mirân ve eshâb-ı menâsıb-ı Divân-ı aliyin - âşiyân, Hâssa-i cenâb-ı sa'âdetlerinin hâce-i fazilet - şî'ârları ve Şeyhül'l - islâm-ı şer'iat - desârları ve altı bölük ağaları ve Yeniçeri Ağası ve sâir tevâif-i sipâh ve yeniçeriyân ve çaşnigîrân ve müteferrikân ve çavûşân ve topçuyân ve cebeciyân ve bi'l - cümle birden bine ve binden yüz bine varınca ulûfe ve timâr ve zeâmete mutasarrıf olan asker-i bi - şumâr ve cünûd-ı nusret - nümûd-ı yemîn ü yesâr ile sene-i mezbûr Cemâziye'l - âhiresinin on altıncı gününde Dârü's - saltanatı'l - aliyye-i mahmiyye-i Kostantuniyye'den kalkub Davud Paşa nâm menzile nüzûl eylemişlerdi”²⁴.

Bu tasvir, Osmanlı ordusunun XVI. yüzyılın ortalarındaki bir seferinin azametini ve düzenini anımsatmaktadır. Genç Osman, bilindiği gibi devlet düzenini “ecdâd-ı izâmları aşırında”ki duruma getirmek isteyen bir Osmanlı pâdişâhıdır. *Zafer - nâme*'de bu istek ve hava yansıtılmak istenmektedir.

Ancak böylesine düzenle ve büyük bir ordu ile Lehistan seferini düzenleyen Osman'ın devamlı yeniçerileri kontrol etmeye çalıştığını, yukarıda verdiğimiz örnekler göstermektedir. *Zafer - nâme*'nin genel havası, Osman'ın büyük bir zafer kazandığı şeklindedir. Diğer kaynaklardan da biliyoruz, genç pâdişâh İstanbul'a böyle bir görüntü yaratan büyük bir alayla girmiştir. Fakat gerçekte yeniçerilerin düzenizliğinin büyük bir zaferi engellediğini, yine kaynaklar haber veriyor. Nitekim, açıkça olmasa bile bunu *Zafer - nâme*'nin satırları arasında da okumak mümkündür. Örneğin: “...ibtidâ Rum - ili kolu yürüyüş idüb birkaç tabiyesin aldıkları hinde cümlesi kabza-i fethe getirü-

²⁴ Bk. *Zafer - nâme*, vrk. 70b-71a.

lürdü ve ol mahalde şîrân-ı kitâl mâl-i ganâime iştigâl idüb gubâr-ı ihmâli ayn-ı imhâllerine iktihâl itmiş bulundular:

Ne denlü cehd kılsan bir murâda
Nasib olmaz mukadderden ziyâde

Yohsa ahz ü esîr olan küffârdan ceng - i mezbûr ahvâli istifsâr olun-
dukda eğer bir mikdâr dahî ceng ve peykâr ve ikdâm - ı kârzâr olunub
mâl-i ganâime mukayyed olunmasa cümlemüz taburu birağub dağ
ve kühsâra firâr ve terk-i dâr ü diyâr itmemiz mukarrer idi deyü
ihbar eylemişlerdi” denilmektedir²⁵. Büyük bir zafer kazandığı
iddiasında olan, ya da daha doğru bir deyişle böyle görünmek gereğini
duyan, ama aslında “ecdâd - izâmlarının asrı”nı özleyen bir pâdişâha
sunulan bir eserde, elbetteki bazı şeyler açıklıkla değil, satırlar arasında
anlatılmak istenecekti. Bu nedenle, II. Osman’ın Lehistan seferinden
döndükten sonra İstanbul’da yeniçeriler tarafından öldürülmesi
(1622) nedenleri de, dikkatli bir inceleme sonucu *Zafer - nâme*’den
çıkartılabilir. İşte bütün bu anlattıklarımızdan dolayı, *Zafer - nâme*’nin
bir an önce yayımı, kanımızca Osmanlı tarihine önemli bir katkı-
yon olacaktır.

Açıklanması gereken bir başka mesele de şudur: Acaba, genel
hatları ile tanıtmaya çalıştığımız ve II. Osman dönemi olayları için
şimdilik orijinal tek kaynak olan bu *Zafer - nâme*, daha sonraki tarih-
çiler tarafından görülmüş ve kullanılmış mıdır?

Bu konuda yaptığımız tahlili bir inceleme sonucu, araştırmacılar
tarafından bugüne kadar bilinmeyen yeni bir gerçeğe karşı karşıya
geldik. Bu da XVII. yüzyılın bilim adamı ve tarihçisi olan Kâtip
Çelebi’nin *Fezleke*’sini kaleme alırken Hâlisî’nin *Zafer - nâme*’sini
görmüş olmasıdır. Kâtip Çelebi’nin *Fezleke*’de (I. cild, s. 403-412 ve
II. cild, s.1-5) II. Osman’ın Lehistan seferine ilişkin verdiği bilgiler,
Zafer - nâmenin çok kısa bir özeti niteliğindedir. Kâtip Çelebi’nin
Hâlisî’yi görmüş ve olayları onun eserinden özetlemiş olduğu öylesine
açıktır ki, ilgili bölümde verdiği bilgileri, “*bu tarihe zihî gazâ denildi*”
diye bitirmektedir. Daha önce de belirttiğimiz gibi “zihî gazâ” ke-
limeleri ebced hesabı ile 1030 tarihine tekâbüll etmektedir ve Hâlisî,
eserini bu kelimeleri içeren bir manzume ile sonuçlandırmıştır. Böylece

²⁵ Bk. *Zafer - nâme*, vrk. 40a,b.

Kâtip Çelebi'nin *Fezleke*'sine kaynaklık etmiş eserler arasına, şimdiye kadar bilinmeyen Hâlisi'nin *Zafer - nâme*'si de katılmış olmaktadır²⁶.

Zafer - nâme'de kullanılan yazı dili ve imlâ özellikleri hakkında da şunlar söylenebilir: Elimizdeki yazma metni, Orta Osmanlıca ile kaleme alınmıştır. Bilindiği gibi, Eski Osmanlıca üzerinde Türkolojide pek çok çalışma olmasına karşılık, Orta Osmanlıca üzerinde pek az durulmuştur. Son yıllarda (Örneğin Hazai gibi) bir takım araştırmacıların bu konuda yaptıkları çalışmalar henüz yeterli düzeye ulaşmamış görünüyor. Orta nesirle yazılmış olan elimizdeki yazma metni, manzum ve mensur bir örgü içerisindedir. Burada da ilgi çekici nokta, manzumelerin (beyit, kıt'a, manzume, rubaî v. b.) metinden daha sade bir dille kaleme alınmış olmasıdır. Divân Edebiyatı örgüsü içerisinde yazılan bu sade dilli şiirler, edebî yönden genellikle zayıftır.

Yazarın mensur kısımdaki başarısını bu bölümlerde pek göremiyoruz. Konu ile ilgili Türkçe manzumeler, irticalen söylenmiş izlenimini uyandırmaktadır. Farsça yazılan şiirler ise, yukarıda da değindiğimiz gibi, yazarın belli bir eğitimden geçtiğini gösteriyor.

Yazma metninin dil özellikleri, Hâlisi'nin kişiliğine ışık tutacak niteliktedir. Bugün Anadolu ağızlarında gördüğümüz birtakım çekimli şekiller ve sözlerin kullanıldığı dikkat çekmektedir. "*Ahşam irişmeğin evvel asâkir-i tarafeyn misâl-i bahreyn birbiriyle ceng iderek ayrılıb*" örneğinde gördüğümüz "*ahşam irişmeğin evvel*" deyişi "*akşam erişmeden önce*" yerine kullanılmıştır ve bu Anadolu ağızlarının bir özelliğidir. Yine, TDK Tarama Sözlüğü'nde bulamadığımız *ılgar* sözcüğü, TDK Derleme Sözlüğü'nde özellikle Batı Anadolu'da kullanılan "hızlı, çabuk" anlamına gelen bir sözcüktür.

Gerek dil özellikleri, gerek Divân şiiri özelliklerini taşıyan ve irticalen söylenmiş izlenimini veren manzumelerin havası bize, Hâlisi'nin geçliğini Anadolu'da geçirmiş olabileceği izlenimini vermektedir.

²⁶ Diğer kaynaklar için bk. Bekir Kütükoğlu, *Kâtip Çelebi'nin Fezleke'sinin Kaynakları*. İstanbul 1974.

وَأَوْلِيكَ هُمُ الْفَائِزُونَ أَمْرٌ جَلِيلٌ الْقَدْرِ نِيكَ
 مَدْبُرٌ لِرُبِّكَ بِدَرِّ رِضْوَانِ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ ●
 سَبَبٌ تَالِيفٍ ظَفَرٌ نَامَةٌ بَلَاعَتٌ عُنْوَانٌ دَرَسِيَّانٌ
 غَنَرَوَاتٌ سُلْطَانٌ عُمَانٌ خَانَ غَارِي رَحِمَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ
 سَبَبٌ تَحْرِيرِ أَرْجَمَالِ جَمِيلٍ ● وَبَاعَتٌ تَشْطِيرِ مَقَالَةٍ
 جَزِيلٍ ● أَوْلَادُ رُكَّةٍ بَوْمُسْتَمْدِحَقِيرٍ وَفَقِيرٍ بِرِغْبَتِهِ
 وَأَنَّ جَوَانِي ● وَهَنَكَامِ عُنْفُوَانِيدُهُ إِلَى هَذَا الْآنَ إِنْسَانِيَّ
 أَفَاضِلٌ وَالْكِتَابِ فَضَائِلٍ ● أَيَدُوبٌ فِكْرٌ بِكْرُهُ فَتَحٌ
 مَغَالِقِ أَبْوَابِ عُلُومٍ ● وَجِدٌ وَجَهْدٌ مَحَلِّ مَقَاعِدِ أَسْبَابِ
 فَهْمٍ ● وَأَنْبَسِ خُلُوعِ رَسَائِلِ وَكِتَابٍ ● وَجَلِيسِ
 هَمْصُكْتِمِ مَسَائِلِ بِرُصُوبٍ ● أَيَدِي زِيورِ حَلِّ مَحْذَرَاتِ
 حُسْنِ خِطَابٍ ● وَزِينَتِ كِلَلِ هَرِيسِ رِجْوَابِ كِهْ
 جَوَاهِرِ بَرَاعَتِ الْفَاطِظِ وَعِبَارَتِ ● وَزَوَاهِرِ ضِعَا

يَعْضُ عَلَى النَّاسِ الرُّصُورَ كَمَا تِي وَجُوهُ اسْتِحْسَانِ
 أَوْزَرَهُ نَصُورًا يَدُوبُ بَادَا إِلَيْهِ حَسَدٌ وَغَيْبَتِ سِهَامِنَهُ
 وَاقِعَ أُولُورِ الرِّسَاتِ أَوْزَرَهُ أُولُورَسُدُ هَرِّ لِسَانِ دَنْ
 شِمٌ وَوَقْفٌ مُقَرَّرٌ رَهَابٌ وَلَكِنْ مَدَّتِي بِأَكْلِ نَسِيمِ
 مَضْمُونِي أَوْزَرَهُ نَاطِرِي دَنْ مَا مَوْلَا دُرُكِهِ بُو قَلِيلِ الْبِضَاعَةِ
 كَمَا بَنِي صَدْفٍ مَتْرَلَهُ نَتْرِيلُ يَدُوبُ مَقْصُودٌ بِالذَّانِ أَوْلَانِ
 دَرِي شَاهُورِ نَامِ نَائِي خُدَا وَنِدَا كَارِي شَرَفِي إِلَيْهِ مَقَاوِ
 تَحْسِينُهُ فَرِي بُورَهُ لَرُكُهُ وَبُو حَقِيرَةٌ نَهْ اِقْدَارِ أَوْلَهُ كُهُ
 رَسَالَهُ مَرْتَحَفُهُ شَاهِي أَوْلَغُهُ سَنَا وَعَمْرَا ضَهُ
 بِإِدْشَاهِي عَرْضِ أَوْلَمَغُهُ رَوَا أَوْلَهُ لَرُجِهَ تَحْفَةَ الْعَيْصِ
 حَقِيرِ نَكْمَةٍ مَعْلُومُدْرُهُ لَكِنْ هَرِّ عَيْبِ كِهْ سُلْطَانِ بَهْ بَسِيْدُ
 هَتْرَسَتْ فُخَاوِسِنَهُ عَنِّ أَوْلُوبِ مَرَادِ اِلْدَمِ هَمَّا بُو قَبَهُ زَمْرَجِدِ
 رَنْدِ بِي عِمَادِ وَسِرَاجِهِ بِنِي لُونِ بِي بُنْيَادِ دَهْ سَعَا دَنْ لُو

كجدي برون بعدہ جناب جلالت ماب و معديت
 نصاب لری دخی ماہ مزبورک اویچی کونیکه
 يوم الجمعا در دولت و اقبال و سعادت و اجلال
 ايله ایسافی نام منزلدن رخت ایدوب نهر طونه
 اونه یقه سنده واقع جسر صغیر کجوب بیکی کوی
 نام قریه قریب بر صحرای بی پایان و وادی
 بهشت نشانه نزول ایدوب عساکر اسلام ظفر
 اریسام کترهم الله تعالی الی یوم القیام
 دخی عادت معروفه و قاعده مالوفه لری اوزره
 قوللو قوللرندن قرار ایلدکن صکره ماہ من بوزک
 اون ایکنی کونی که یوم الاحد در طر زلف شب تار
 عارض سیننهاردن تازمار و غر غرای صبح
 تابداز دلداری اشکار اولدی ناکاه و ریحیل

دُسْتُورِ بِي عَدِيلِ قُبُورِ آن خَلِيلِ يَا سَاحِصَ تَلْرِ
 دُونِ سَمَائِ هَمایِ هَمایِ نَدَهْ اُولَانِ یِجْمَانِ وَرُوسَا
 وَغَرِ بَسْتَانِ کِه نَهَنکَانِ دَرِ یَا یِ شِجَاعَتِ غَدِ وَ بِلَنکَانِ
 بَیْشَهْ زَارِ شَهَا مَلَرْدَرِ دُونِ سَمَائِ هَمایِ هَمایِ نَدَهْ
 سَا یِرْ بَهَادِرِ آن دِلِیْرِ وَ دِلِ لَ وَرِ آن دُشْمَنِ کُیْرِ
 کَلُوبِ سَعَادَتِ نُو یَا دِ شَاهِ عَالَمِنَا هَه عَادِ لَبَهْ
 کُوشِ کِنْدَهْ اَلَا یِلَرِ نِ کُوشِ تَرُوبِ دَسْتِ بُو سِ خَدَا وَ دِ
 اِیْلَهْ مُشْرِفِ کَا مَکَارِ اُولَدِ قَدَنِ صُنْکَرِ اِعَانَتِ حَضَرِ
 جَبَّارِ وَ مُعْجَزَاتِ رَسُولِ خَمَّازِ وَ اَبَامِ نَصْرَتِ
 خَدَا وَ نَدِ کَارِ قُوئیِ اَلَا قِدَارِ اِیْلَهْ قَهْ دَکْرِ بُو غَا زِنْدَهْ
 قِرَاقِ بَدِ اَخْلَاقِ مَلَاعِیْنِ بِي مِیْسَاقِ اِیْلَهْ جَبْکُ وَ بَسْکَانِ
 وَرِ زَمُو کَارِ زَارِ اِیْدُوبِ بَعِیْ اَبَهْ اَللّهِ الْمَلِکِ الْاَکْبَرِ
 مَنصُورِ وَ مَظْفَرِ اُولَدِ وَ غِنْدَنِ غَرَقِ کَرِ دَابِ اِنْهَرَامِ

خَلَعَتْ مُورِثُ الْبَهْمَةِ إِلَهَ عَالِي قَدَرٍ وَارْجَمَتْ يَوْمَ دِيلِ
 الْأَمَلِاقِ بِنِي دَخِي الَّتِي بِيكَ مِقْدَارِي مُسَلِّحٌ وَمُكَمَّلٌ عَسَاكَرِي
 فَوْزَ مَظَاهِرِ إِلَهٍ كُلُّوبٌ أَوْلَادِي سَعَادَتُلُو بِأَدِشَاهُ
 الْأَبْلَرِينَ كُوسْتَرِ دُكْدَنِ صُكْرٍ أَوْلَ سَبِيلِ بُوِيَانِ دَخِي
 دَاخِلُ عَمَانِ بِي كِرَانَ أَوْلَدِي ● أَوْلَ حِينِ مَيْمَنَتِ قَرِينِ
 أَرْدَلِ حَاكِمِي أَوْلَانَ يَسَلِينَ غَارِ بُوَرْدَنِ مَكُوبِلَرِ كُلُّوبِ
 مَضْمُونِ نَصْرَتِ مَقْرُونِ سِنْدِ بِنَجْهِ قِرَالِي دَخِي خُفِيَّةِ
 لَيْبِهِ لَعِينِ دُوزْخِ مَكِينِهِ يَارْدُ فَرَايْمُونِ بَرِ مِقْدَارِ
 كُفَارِ كُونْدَرِ مَشْرِ خَبْرِ الْكَدُوعِ أَرْدَلَرِنْدِنِ اِبْرِي
 جُمْلَهَ سِنِّي قَلْبِنْدَنِ كُورْدُ مَحَالِبَتِ الْإِنْسَانِ سَبْجَاهِلَرِي
 وَكَسِيلَانَ بَاشَلَرِي سَعَادَتُلُو بِأَدِشَاهُكَ حَضُورِ
 سَعَادَتُلِينِهِ لُونْدَرْدَمِ دِي وَعَرَضِ حِدْمَتِ ● وَ
 أَنْهَائِي عُبُودِيَّتِ الْبَلَشِّ فِي الْوَأَقَعِ رُوزِ مَرَبُورْدِهِ ذِكْرِي

نِتَابٌ وَأَفْرَزُ أَوْلِيَّوْبِ أَوْزَى مُحَافِظَهٗ سِنْدُ أَوْلَانِ
 حُسَيْنِ يَأْسَا أَوْزِ رَيْنِهٖ كُونْدِرْمَشْدُرْدِ بُوخْبِرِ وَبِرْمَشْرِ
 ایدی اؤل حالده حضرت خداوندگار رینکو کار
 بویله رای ایشدیلر که مشان ایله حضرت تلخی
 ملا عین من بورین دن حین دار و آگاه و کفار
 کمر اهل وجود خبات اودلرین خراب و تباه
 ایلک ایچون حاجی کی ناو بهادری پیچه جود
 ظفر نمود ایله اؤل طرفه کوندرمشدر ایدی بیت
 غافل اوله مکر دشمنان ایاکان عطا
 قوسون دیرسک وجود یا کله کرد خطا
 روز من بورتک اوچنجی کونیکه بومر الاشین در
 اوزی محافظه سینه اولان مشان ایله حسین
 یاسا طرفین تکرار ایکی دل کور یلوب افکار

خود حسن پاشا در اول بر پهلوان	
دین هوادار بدر اول جایک سوار	
بیچه کز کفاری امیش نار و مار	
غاز بدر اول امی پهلوان ای جنگ جو	
هم بلند رزم جو هم شیر خو	
<p> بیشه و غانک شیرازی و سخن کارزارک چایک سواری اناطولی بکتر بکسی حسن پاشای نبرد پیشه و صلابت اندیشه دُرگه لال و جال مالک وان سیم سمند غازیان ایله خراب و ویران اولوب سنج سس وسزاوار برید سس ایله متاع شجاعت به بازار کار زارده بیع من برید اولدقن کالای سرور لیکلی سرمایه شمشیر ایله الالرک بری و باشا باش خصمی یعوب برید سس ایدن بر پهلوان جری در دبو </p>	

كَلَانَ مَلَاعِينَ دَنْ خُصُوصًا لِيهِ لِعَيْنِ دُوزَخِ
 مَكِينِدَنْ بِيحْدَ زِنْدُ دَلِّرَ النَّوْبِ وَطَابُورِ مَكْسُورِكْ
 اَشَاغَهُ قُبُوسِي طَرْفِنْدَنْ بِيكِرِي عَسْكَرِي دَخِي
 يوريش ايدوب طابوره سَنَجَاقْ دِكَلِكْ اَوْزَرِه
 اِيگَنْ طَابُورِ مَرْ بُوْرِكْ فَتِيحِي زِيْرِي بَرْدَه تَقْدِيْرَه
 مَسْتُوْرًا وَاوْلِعِلَه اَيْبِنَه مَشِيْتِ مَقْدَرَانْدَه بِنِيْحَه
 صُوْرَ مَوَازِيْعِ ظُهُوْرٍ اَيْدُوْبِ مَا بِيْنِيْدَنْ دَخِي زَمَانِ
 مَرُوْرٍ اَيْدُوْبِ اَحْسَامٍ اِيْرِيْشُوْبِ طَلَبِ شَامِ رُوْزِ
 رُوْشِي عَنَبَرِ فَاَمْ اَيْتَمَكِيْنِ اسْتَعِيْنُوْا بِاللّٰهِ وَاَصْبِرُوْا
 فَاَوْسِبِلَه عَامِلِ اَوْلُوْبِ دَسْتَكَشِيْدَه وَاَدَا مَن
 جِيْدَه اَوْلَمِيْنِ اَيْدِيْ وَاكْرَ تَقْدِيْرِيْ رَبِّ قَدِيْرَدَه
 طَابُورِ مَرْ بُوْرِكْ فَتِيْحِي مَقْدَرِ اَوْلِيْدِيْ اَيْتِدَا رُوْمِ
 اِيْلِيْ قَوْلِيْ يُوْرِيْشِ اَيْدُوْبِ بَرِ قَاجِ تَعِيْبَه سِنِ الدَّقْلَرِيْ

حِينَ دَهْ جَمَلَهُ سِي قَبْضَهُ فَتَحَهُ كَتُورِ بِلُورْدِي وَأَوَّلُ مَحَلَّةِ
 شِيرَانِ قِيَالَ مَالِ غَنَائِمِهِ اسْتِغَالَ^{أما} اِيْدُوْبُ غُبَارِ
 اِهْمَالِي عَيْنِ امِهَا لَلرَيْبَةِ الْكِحَالِ اِنْتِشِرَ بُولُنْدِ بِلُرْ
 نَدِكُلُوْجِهْدِ فِلِسْكَ بِرْ مَرَادَهْ
 نَصِيْبِ اَوْلَزْ مَقْدَرْدَنْ زِيَادَهْ
 بُوْحَسَهْ اَخْذُوْا سِيْرًا وَاُولَانِ كَقَارْدَنْ جَنِكِ
 مَرْبُوْرًا حَوَالِي اسْتِغْسَارِ اَوْلُنْدَقْدَنْ اَكْرَبْ مِقْدَارِ
 دَخِيْ جَنِكِ وُيِيْكَارْتِ وَاَقْدَامِ كَارْ زَارِ اَوْلِنُوْبِ
 مَالِ غَنَائِمِهِ مُقَيَّدًا اَوْ كَمْسَهْ جَمَلَهُ مَرْطَابُوْرِي اِبْرَعُوْبِ
 طَاغِ وُكْهَسَارَهْ فِرَارِ وَتَرْكِ دَارِ وِدِيَارِ اِنْتِشِرْ
 اِنْجَارِ اَيْلِشَلِرِيْدِي لِّلّهِ اَلْحَمْدُ كِيْرُ وُنْصَرْتِ وُغَزْتِ وُغَلِبَهْ
 وُفُرْصَتِ جُوْرِ اَسْلَامِ طَرْفِيْدَنْ بُولُنُوْبِ بُوْقَدَرِ سَخَاظِرْ
 وُيَبْرَاظِرِي وُطُوْبِلِرِي اَلنِّدْقَدَنْ صُكْرُ بَكْهْ قَرِيْبِ

كَرْدِ فُور طَارِي اَوْلَعَلَه نَوْعًا مَرْبُورَه صُورَتِ اَزِيبِ وَصُحُوتِ
 كُوسْتِ مَكَلَه دِلِي غَمَلِيْن • وَ دِيْدِ نَمَكِيْن • اَوْلَشِ
 اِيْدِي خُدا وَ نِدَا رَحْضِ تَلَرِي كَيْفِيَّتِ حَالَه وَ اَقِفْ
 اَوْلَدِ قَلْبِيْدِ مَرْبُورِ قَمَرِي حُضُورِ سَعَادِ تَلَرِي نِه
 كُورُودِ وَ بَشْرَفِ يَابُوسِ سَعَادَتِ مَا نُوَسَلِرِي لَه
 مَشْرَفِ اِيْدُوبِ رُوزِ مَرْبُورِدَه اَوْزِي اَبَالِي نِي صِدْقِ
 بِيُوْرِ مَشْرِ اِيْدِي • اِيْرَه سِي كُوْنِ كِه مَاهِ مَرْبُورِكِ
 بِيَكْرِي اَوْ جِنِّي كُوْنِي كِه يَوْمِ الْجُمُعَه دُرُكِيُوْدِ لَاوْرَانِ
 شِيْرَجِيْكَ جَنِكِ اِيْچُوْنِ اَهْنَكِ اِيْدُوبِ كَفَارِ خَاكْسَارِ
 مِيْدَانَه كَلْمَرِي نِه نَاطِرِ • وَ رَزْمِ وَ بِيْكَارَه
 حَاضِرِ كَرِيْكَنِ مَلَا عِيْنِ مَرْبُورِيْنِكِ خَوْفِ دُرُوْدِ
 اَزَالَه اَوْلَمَا مَعِيْنِ بِيُوْنِ دَخِي بِيْرِدَه اِسْتِيَارِدَه حَقِيْقِي
 وَ كَمِيْنِ اَخْتِفَادَه مَرْزُوِي اِيْدِي لَرِ • وَ قَمَرِ دُشْمَنِ دُرُ

وَمِمَّنْ تَدَّكَارَ اُولَئِن جِيوشِ شَهَامَتِ نِهَادِ يَمِينِ وَيَسَارِ
 اُسْتَوَارِ ۞ وَصَحَارِي وَجَالِ مَالِ مَالِ اُولُوتِ صَا
 اِرَاسْتَهٗ ۞ وَاَلَا يَلْبُرُ بِرَاسْتَهٗ اُولَمِشِ اِيْدِي كُفَارَهٗ
 بِسَاهِ جُنُودِ اِسْلَامِكْ بُو قَارِي قَوْلِدَن بُو رِيه جِكَلَرِي
 دَن اَكَا ۞ اُولَغِي بِنِ عَسْكَرِي نِيكْ قَلْبِهٗ بِرَازِي يَادَهٗ
 سُو اَرُكُي بُو قَارِ وُقُولَهٗ جَمْعِ اِمِشِ اِيْدِي اُو بِلَهٗ وَقْتِي
 مَبَارِزَانِ مِيْدَانِ كَار زَارَهٗ كِبُرُوبِ وَجِرْحَهٗ
 عَصَهٗ بِي كَارَهٗ اَت سُو رُبْ كَا ۞ جَنِكْ تَنَفَكْ ۞ وَكَا ۞
 اَهْنِكْ بِلَنِكْ ۞ اِيْدِرْ كَنِ اَشَاغَهٗ دِلَاوَرِ يَاشَا
 قَوْلِي دَن چَاوُشِ زَادَهٗ لَرِ بِي رَاغِي بُو رِيوُبِ بِرِخِي
 اِي لَرُو وَا رُو بْ عَظِيْمْ جَنِكْ وَجِدَالِ وَحَرْبِ وَقِتَالِ
 وُلُتُو بْ بَعْدُ وَقْتِ عَصْرِ بَانَصَرْدَهٗ سِلْمَادَارِ وَسِيَارِ
 عَسْكَرِي نِيكْ بُو كُرُكْ بِي رَاغِي بُو رِيوُبِ ۞ اَلرِدْ خِي جَنِكْ وُ

ظفر نمود کربله وجود به بود کربن آفات و لیبان دن مصو
 و مامون ایلسون رباعی حق تعالی دولتله انی سرور ایلسون
 دُشمنی دینی لند محور و منفور ایلسون
 هرنه مقصودی وارایسه وین دادارجهان
 چند اسلامیه هر دو انی منصور ایلسون
 سبب سفر نصرت قرینت و باعیت جهاد عزت رهین
 اولد کله بوندن اقدم کتیه قرانی اولنلر سعادت لول
 بادشاه عالمیناه حضرت نربیک اجداد عظام
 و ابا کراملربیک زمان سعادت افزانلر زدن برو
 منعقد و متعهد اولد و قلری خراج و ویر کولربین
 سال بسال سده سنیه سیدن منالربینه ارسال
 ایصال ایده کلوب بر موجب عهد و پیمان
 امن و امان صاحب قرانلر نده اسود محال و شادان

جِوشِ جُوشَنِ بُوَشِ وَجُودِ دَرِ يَاحِرِ وُشِ غَازِ بِلِ سَعَادِ تَلُو
 بِادِ شَاهِكِ نَظَرِ كَسْبِ نَاطِرِ لَرِنِيهِ دُوشِ اَوْلَادِهِ بَسِنْدِ
 هُمَا اَوْلَادِنِيهِ مَظْهَرِ وَنَظَرِ عِنَابِ لَرِنِيهِ مَنَظَرِ اَوَّلِ مَغِينِ
 اَوْلِ اِنْ مَسْرَتِ اَوَانْدِهِ فَا مَتِ لِبَاقِ وَاسْتِحْقَاقِهِ مَنَاسِبِ
 خُلَعَتِ حَلَبِ صَاهِنَا اللهُ نَعَالِي عَنِ التَّعَبِ اِيْلَهُ هِيَ مَنَدِ
 وَاوَّلِ مَنَاصِبِ جَلِيلِهِ اِيْلَهُ اِنْ جَمَدِ يُوْرِدِ بِلِ اَلْحَقِّ مُشَارِ اِلَيْهِ
 مُصْطَفَى يَاشَا بَيْنِ الْاَعَاظِمِ عَدْلُ وَاِنْصَافِ اِيْلَهُ شَهْرُ
 اَفَاقِ اَوْلَادِ وِعِنْدِهِ عَامَّةُ عَالَمِ اِتِّفَاقِ اِتِّمَاسِ بِيْدِي بُوْخُوصَدِهِ
 سَعَادَتِلُو بِادِ بَشَاهِ عَدْلِ بِيْشِيهِ وَصَلَابَتِ اَنْدِيْشِيهِ
 حَضَرَ لَرِنِيكَ اِنْ نَادَ وَاَلَا مَانَاتِ اِلَى اَهْلِهَا مَضْمُونِ سَعَادَتِ
 مَشْهُونِيهِ مَا صَدَقَ اَوْلَانِ اِحْسَانِي مَرْتَبَهُ كَرَامَتِدَنْ عَدْلِ
 اَوْلَادِ وِعِنْدَنْ غَيْرِي جِهْوَرِ خَاصِ وِعَوَا اَوْصَدِ اَوْزِنِ اِتِّمَاسِ دَرِ
 وَمُشَارِ اِلَيْهِكَ جَمْلَهُ اَفْعَالِ بَسِنْدِ بَدِ سِنْدَنْ غَيْرِي اَهْلِ

فَضَّلْتُ كِتَابَ مَعْبُودِكَ اسْتِخْرَاجَ وَاسْتِنَابِطِنَهُ فَأَدْرَكَ وَسَائِرَ
 فَنُونَ جَزِيهَ دَهْ مَاهِرًا أَوْلَدُوغِي ظَاهِرًا يَدِي مَاهِ مَرْبُورًا
 بَشِيحِي كُونِي لَهُ يَوْمَ الْأَحَدِ دَرْمَنْزِلِ مَرْبُورَدَهْ دَسُورِ مَكْرَمِ
 مُشِيرِ مَنجَمِ وَزِيرِ رَسْطُونَدَهْرِ قُودَانَ حَلِيلِ بَاشَا
 حَضْرَتِي نَهْرِ طُونَهْ كَمَارِنَدَهْ كَلُوبِ بَادِشَاهِ عَالِمِيَاهِ
 حَضْرَتِي نَهْرِيكَ شَرَفِ دَسْتِ بُوَسَلِرِ بِلَهْ مُشَرَفِ أَوْلُوبِ
 سَالِفِ لَذِكْرٍ أَوْلَانِ أَوْنِ سَكِينِ يَارَهْ قَرَأَقِ شَتِيهَهْ لَرِينِ
 اَبِكُوزِ مِقْدَارِي قَرَأَقِ بَدِ اخْلَاقِ اسِيرِي كُتُورُوبِ يَائِي
 نَحْتِ فَلَكَ مِقْدَارِ لَرِنَدَهْ نِكُونَسَارِ اَبَلِكَلَهْ مَسْتَحْوِ عِيَابِ
 شَهْرِ بَارِي وَمُسْتَوْجِبِ نَوَازِشِ حَضْرَتِ كُشُورِ كَسَائِي
 أَوْلَعِينِ عَجَبِ بَرِي أَوْزِ رِينَهْ اَبِكِي فَاتِ خَلْعِ مَوْرَتِ
 السَّبْحِ كِيدِرْ لَذِكْرِ صُكْرَهْ عَظِيمِ طُوبِ وَنَفْكَرِ اَنْدَرُونِ
 شَهْرِكَلَزِ اَبِيدِرْ دُكْدَنْ صُكْرَهْ مَلَاعِينِ مَدُكُورِ نَهْرِيكَ كَيْسِي

حَالِي أَوْلَمْدَقْلَرِي اَجَلْدَنْ سَعَادَتْلُو بِاِدِشَاهِ دِينِ بِنَاهِ
 حَضْرَتْلَرِي نِيكَ جِيَتِ شِجَاعَتِ اَوْلَانِ ضَوْفِ حَمِيَتِ ظُهْرُو
 بَرُو زِيدُو ب ۛ عِنَايَتِ مَلِكِ نَصِيْبِي ۛ وَهَدَايَتِ بِي غَايَتِ
 فِتْحِ لَانِظِيْرِ ۛ اَيْلَهْ كِهْ وَهُوَ عَلِيٌّ كَلِّ شَيْءٍ قَدِ بَرِي ۛ دُرُ
 مَحْضِ اَجْبَايِ مَرَامِ دِينِ مُبِينِ ۛ وَامِضَايِ قَوَانِيْنِ شَرِيْعِ
 مَتِيْنِ ۛ اِيْجُوْنِ لِيْهْ لِعَيْنِ دُوْرُخِ مَكِيْنِ ۛ اَوْزُرُهُ سَفِيْنِ
 اَيْلِكِ مَرَادِ اَيْدِيْلَرِ قِطْعُهُ هَرِّ مَرَادِيْكَ مَرَادِ اَيْدِيْنِهْ سَنِ وَبِرِّ مَرْمِي
 سَاكِهْ اِيْ شَاهِ وَرِنِ اَفْسَرِ شَاهِنِشَاهِي
 بَهْرَنَهْ مَقْصُوْدِ كَيْسَهْ اَسْتَهْ سُوْحَضْرَتِ زَنْكِهْ
 دِخِي سَنِ اِسْتِمْدِيْنِ حَاضِرِ اَيْدِرِ وَاللّٰهِي
 اَوْلِ جِيْنِ نِيْمَتِ قَرِيْبَهْ سَعَادَتْلُو بِاِدِشَاهِ عَالِيْبَاهِ ۛ
 حَضْرَتْلَرِي وَشَاوْرَهْمُ فِيْ الْاَمْرِ فَرْمَانِيْ اَوْزُرُهُ ۛ
 وَزَرَايِ دَوْلَتِ عَلَيْهِ ۛ وَوَكَلَايِ سَلْطَنَتِ حَلِيْبَهْ ۛ

حَضُورِ مُسْتَوْجِبِ السُّرُورِ لِيَهْدِي دَعْوَتِ اَيْدُوبِ اِمْرِ سَفَرِي
 مَشَاوِرُهُ اِبْدَ كُلِّ يَدٍ نَعْنَعُ لِيَعُوْنِ اللّٰهَ لِقَالِي بُوَسْفَرِي نَضْرَتِ اَرْكَ
 اِنْمَايِ قَوْلِي كِرْدَنِ بَرَسِ دَارِ قَوِي الْاَقْدَارِ كُ اِقْدَامِي اِبْلَه
 دَرَجَهْ حُصُولَه مَوْصُولِ اَوْلِي اَسِي مَا مَوْلِدِ رَدِي بِرِ جَمْلَه سِي مَنَعْمِ
 اِقْدَامِ وَاِهْتِمَامِ اِبْدِ اِبْلَه يَنْتَ خَيْرِ اَمْنِيَّتْ وَهَمَّتْ
 سَعْدِ مَنَقِبَلِ يَدِنِ رَجُوعِ اَتْمِيُوْبِ يُوْرِدِ اِبْلَه فَرَمَانِ
 عَظِيْمِ اَلْسَانِ قُلُوبِ وَاِي الْاَرْضِ مَوْجِبِيَهْ جَوَابِ وَاِي
 اَطْرَافِي سَيْرَانِ اَيْدِ مَكْلَه وَسَيْلَه عَجَابِ بَسِيَاْنَه ظَفَرِ
 وَمَشَاهِدَه مَجَاهِدَه اِبْلَه حُصُولِ بَحَارَتِ فِي شُمَانِ وَصُوْرِ
 مَيْتَسِ اَوْلُورِ سِ شَمْسِي نَا بِيْعُوْلَه غَلَا فَيَدِنِ طَشَرِ
 جَقِيْبِيَهْ مَعْرَكَه مَرْدَانَدَه يُوْرَا غَرَمِيَهْ وَقَلَمِ
 نَا طَرِيْقِ سَيْرِي دَه فَرَقِي قَلِيَهْ نَقِشِ عِبَارَاتِ زَبَانِي صَحْنِ
 عَدَمِ دَنِ صَفْحَه وَجُوْدَه كُوْرَمَرِ نَقِشِ اَسْمَانِ كِه دَا اِبْمَا مَكْرُكِ

مِنْهُمْ بُوَسْفٍ خَيْرٌ خَاتِمِكَ اخْتِامِنَهُ مَشْرُوطٌ دَرْدِي
 بِيَوْمِ مِثْلِ اَيْدِي قَرْمَانٍ وَاجِبِ الْاِذْعَانِ لَرِي اَوْزُرُهُ
 هَمَّانِ سَاعَتِ اطْرَافِ مَالِكِ عُمَانِيْدَهُ اَوْلَانِ مِيرْمِيْرَانِ
 عَالِيْشَانِ وَاَكْنَافِ قَلْبِ حَاقَانِيْدَهُ اَوْلَانِ اَمْرُو
 حَكَوْ قَوِيْ الْاَرَكَابِ جَاوْشَانِ دِيْوَانِ عَلِيْتِيْنِ اِبْلَهْ
 اَحْكَوْ وَاجِبَةُ الْاِحْتِرَامِ كُوْنْدَرِ مِشْ اَيْدِي كِهْ حَاضِرُو
 مَهْتَا اَوْلُوْبُ نُوْرُو زِسْطَا يَيْدِهْ اَرْدُوِي هَمِيْنِيْ
 نَصْرَتِ مَقْرُوْنِ وَجُوْدِ ظَفْرِ نُوْمُوْدِ سَعَادَتِ
 مَرْهُوْنِ نَبِيْهِ مَلَا قِيْ اَوْلَا لَرِ سَا شُوْلَدِ مَكِهْ سُلْطَانِ
 بَهَارِ وَحَاقَانِ مَرْغِ زَارِ وِلَايَتِ سَبْزِهْ زَا رَهْ وَاَلِي
 وَشَهْرِيْ بَارِ اَوْلَدِي عَسَا كِرَا زَهَارِ وَنِيْنِهْ دَارَانِ
 اَشْجَارِ عِلْمِ سِرُوْ كُوْنِيْشِيْلِ سَجَا قَلْبِي وَصَحْنِ
 سَبْزِهْ زَانِ وَفَلَا عِ كُوْمِ سَا رَهْ دِكْدِيْلَرِ بَهَادِرَانِ

مَانَدِي بَرَسْمَنْدِ زَمَانِ سُرْعَتِه سُوَارِ اَوْلَدِ وَاغِي حِينِ دَه
 كُو سِرْحَتِ اَوْرُ لُوبِ وَصُورِ نَايِ غَرِيْبَتِ اَوْرُ لُوبِ طَارِقِ
 جِيخِ اَبُو سِي صَدَا بِلَه دُو لُوبِ اَفَاقِ جِهَانِي طُو تَدِي
 اِفْتَابِ عَالَمَاتِ كِي زَرِيْنِ سِي عَمَلِكِ وَوَقْتِ بِي كَرِ
 زَايَتِ لَرِكِ اَوْجِي اَوْجِ اَسْمَانِ بَرِيْنِيهِ عُرُوْجِ اِيْدُوْبِ
 سِيَاهِ كُو اَكْبِ عَدُوْبِ وَعَسَا كِر كَرِ دُوْنِ مَا تَرِ مَلَايَكِ
 مَدَدِ سُوْقَا فَلَغِ دُو لُوبِ چَارِ سُوِي شَهْرِ اِسْتَبُوْلِ جُوْنِ
 خُرُوْشَلَه بِرِ اَوْرُ لُوبِ اَوْجِه كِي دِنِ چَاوَشِ وَسِيَا وُلَلَرِكِ
 طُوْرْمَه بُوْرِي بِه صَا وُلَلَرِي اَوَا زَه سِي دَرُوَانِ فَلَكَ اَلَا
 بِيُوْسْتَه اَوْلَدِي غُبَارِ سَمِ سَمَنْدِ عَالَمِ نُوْرِ دِجِيْدِيَانِ
 جُوْشِنِ بُوْشْدَنِ چَشْمِ مِهِي خِيْرِ وَرُوِي سِي بِيْرِي
 اَوْرُ لُوبِ اَسْرُوْجَانِ دُو بَسْتَه اَوْلَدِي
 رُوْزِ رُوْشَنِ بِيْرِي شُدَا زَكْرِه اَسْبِ بِيْرِي كَرِ

اَزْدِرْ اَقَادَه زَكْوَه
 بِاللَّامِ بُوْهَيْبَتٍ وَعَظَمَتْ
 اَلْحَمْدُ سَمَى اَحْوَالِ زَمَادِ
 اِنَّهُ وَبَيَانِ زَمِيْنٍ مِّنْ زَلْزَلِ
 وَكُوْبِ اَوْطَاقِ نَهْ طَاقِ اَلرُّدُوْنِ سَا لِرِي سَنَهْ ثَلَثِيْنِ
 وَالَّذِيْنَ جَمَادِيْ لِاٰخِرِنَا كُنِيْ بِدِيْحِيْ كُوْبِيْ مَحْمِيَهْ اِسْتَبْوَلَتْ اِرْتِسَامِيْ
 اَشْرَفُ دَاوُدَ بَا سَا نَا مَ مَنزِيْلَهْ فُوْرِيْلُوْبِ جَنَابِ سَعَادَتِيْ
 دِيْحِيْ دَوْلَتِ وَاِقْبَالِ وَسَعَادَتِ وَاِجْلَالِ اِيْلَهْ مِيَانِ اَنْجَمِ
 نِيْرِ اَعْظَمِ مِثَالِ بِيْرَجِ شَرْفِ نَزْوَلِ بُوْرْدُوْدِيْ بَعْدَهْ
 اَيْسَا كِرِيْ فِرَاوَانَ عُمَانَ بِيْ اَيَانَ بِيْ مَوْجِ مَوْجِ وَفَطْرَتِ
 بَارَانَ اَنْجَمِ اَسْمَانَ كِيْ جِيُوْشِ دَرُ بَا خُرُوْشِ زِيْنِ بُوْشِ
 فَوْجِ فَوْجِ كَلِمَهْ بَسْلَدِيْلِيْ سَعَادَتِيْ لُوْ بَا دِيْ شَا هْ عَلِيْنَا
 حَضْرَتِيْ دِيْحِيْ جَنَابِ اِيْزِدْمِتْعَالِ اَعْبَلْ عَنِ الشَّيْبِهْ وَ
 وَالمِثَالِ تَقَدَّسَتْ اَسْمَاوُهْ وَتَتَابَعَتْ لِعَمَاوَهْ
 حَضْرَتِيْ نِيْلِ اَعْلُوْ عِيَايَتِ بِيْ هَمْمَا وَنُوْرَ اَقْتِ فَوْجِ

بَخْشَارِ رَبِّهِ تَوَكَّلْ وَ
 طَانَ الْأَنْبِيَاءِ
 وَهُوَ مَنْ الْأَصْفِيَانِدُ
 لَمْ يَبْهَ نَوْسًا وَ
 اسْتِنَادٌ وَوَجْهًا رِبَارِ الْبُرْزُ وَوَحَا بَهْ بَرَزْ كَوَارُ
 حَضْرَتِكَ أَرْوَاحِ مُقَدَّسَهُ لِرَبِّي بِيْتَوَا حُكُوهُ أَوْلِيَاءِ اللَّهِ
 وَوَلَايَتِ انْتَبَاهُ لَهُمْ طَفْرُ فَرِيْلِي رَهْمَانًا اَيْدُوبِ
 مَحْضُ تَهْمِيدِ شُعَابِ اسْلَامِ سَعَادَتِ انْجَامِ وَتَشْبِيدِ
 مُبِينِ سَيِّدِ الْأَنْامِ وَتَدْمِيرِ كُفْرَارِ دُوزَخِ مَقَامِ
 وَتَغْزِيرِ فِجَارِ دُشْمَنِ اسْلَامِ اِيْجُونِ مَجَاهِدَانِ كَوَالِكِ شَمَالِ
 شَرِيَا انْتِظَامِ وَمُبَارِزَانِ حَسَامِ احْتِشَامِ وَوَمَرِجِ
 اِنْتِقَامِ وَسَائِرِ وُزُرَاوِ مِيرِ مِيرَانِ وَاصْحَابِ مَنَا
 دِيْوَانِ عَلِيِّ بْنِ اَشْتِيَانِ فَخَاصَّةُ جَنَابِ سَعَادَتِ لَدُنْكَ
 خَوَاجَةُ فَضِيْلِكَ شِعَارِ لَرِي وَشَيْخُ الْاِسْلَامِ شَرِيْفِ
 دَنَارِ لَرِي وَالتِّي بَلُوْكَ اَغَا لَرِي وَوَيْكَجْرِي اَغَا سِي سَايِرِ

طَوَائِفِ سِپَاهِ وَبِكَمْرِيَانِ وَچَا شَنَكِيرَانِ ۞ وَتَمَرَقَهْ كَانِ
 وَچَاوُشَانِ ۞ وَطُو بَجِيَانِ ۞ وَجَبَهْ جِيَانِ ۞ وَبِالْجَمَلَهْ بَرِدَانِ
 بِنَكَهْ وَبِسَكْدَانِ بُو زَسَكَهْ وَارَنَجَهْ عُلُوفَهْ وَبِنِمَارِ وَزَعَامَتَهْ
 مَتَصَرَفَاوُلَانِ عَسَاكِرِي شِمَارِ ۞ وَخُورِ نَصْرَتِ
 نُو دِيْمِيْنِ وَبِسَارِبِلَهْ سَنَهْ مَرَبُورَهْ جَمَانِي الْاٰخِرَهْ سِنَكِ
 اَوْنِ التَّسَخِي كُونِدَهْ ۞ دَارِ السَّلْطَنَةِ الْعَلِيَّهْ حَمِيَّهْ
 قُسْطَنْطِيْنِيَهْ دَنْ قَالِقُوبِ دَاوُدِ پَاشَانَا مَنَزَلَهْ نَزُولِ
 اَيْلَشَرِيْدِي ۞ چُونِ خُدَاوَنْدِ كَارِ جَلِيْلِ الْاَقِيْدَارِ ۞
 حَضْرَتْلَرِي دَوْلَتِ وَاقِيَالِ ۞ وَسَعَادَتِ اَجْلَالِ ۞ اَيْلَهْ
 مَنَزَلِ مَرْبُورِ نَزُولِ بَلَدِيْلَرِ ۞ حَاكِمِ دِيَارِ دَنْ عَسَاكِرِي
 شِمَارِ قَطْرَاتِ امْطَارِ نَبِي جَابِجَا جَمْعِ اَوْلُوبِ سَبِيْلِ
 كُوْنَسَاوَارِ عَسَاكِرِ دَرْ بَايِ شَهْرِ بَارِي ۞ مِلَّاصِقِ ۞
 وَهَرَطْرِ فِدَانِ لَشَكْرِ ظَهْرِ بَكْرِي كِرَانِ اِنْجَمِ اسْمَانِ

او چینی کونی که یوم التبت در سعادت نوری یادشاه
 فریدون غلام و طفر اعلام و حضر نوری زیاده
 اقبال و سعادت و اجلال ایله برغوس نام قضیه
 نزول ایدوب ایرنه سی یوم الاحد ده او توراق فرمان
 اولندوقده سلطان بحر و بر و حاقان خشک و تر
 حضر نرنیک طبع شاهین هاشکار لری صید و شکان
 مایل و ملغله یوم فروردیه آسمان منک نیر اعظمی
 دار السعاده اغاسی سلیمان اغا حضر نوری و
 شجاعت پیشه و صلابت اندیشه صدر اعظم حسین
 پاشا ایله معاصرعت و رفازده کاور فلکدن نشانه
 برسمند بادیا و براسب جهان پیمایه سوار اولوب
 خورشید جهاناب مانندی دشت و صحرا ده عرض جمال
 ایلدگده سنک خان ایرتو حسندن لعل بدخشان کبی

نَزُولِ اَيْلَكُدَهْ • بِنُودِ ظَفَرِ اِرْنِسَاو • وَلَشَكْرِ بِلْنِكْ
 اِنْتِقَامِ اَعْلَامِ نَصْرَتِ اَبْحَاو • وَجِيَامِ كَرْدُونِ قِيَاو
 لِرَبْلَهْ قَوْلُو قَوْلَرِي • وَيَوْلُو بُولُرِي جِهْ قُونُوبِ اَرَامِشَلِرِيدِي
 نَعْبَدَهْ سَعَادَتِ لَوْ خُدَاو نِدِكَا رِنِيكُو بِكَارِ حَضْرَتِ لَرِنِيكْ
 فَرْمَانِ قَدَرِ تَوَانَلَرِي شُوبِلَهْ وَا رِدْ اَوْلَدِيكِهْ طَوَايِفِ
 بِيكَجِرِي اَنْ لَهْ زُمَرَهْ جَايِكْ وَجَا لَاكْ وَشَنِكْ • وَمَا مَرَانِ
 جَنِكْ تَفْنِكْ بِلْنِكْ اَهْنَكْدَر • بَرْمِيدَانَهْ نِشَانِ وَضَعِ
 اَوْلُنُوبِ قَوَاعِدِ تَفْنِكْ اِنْدَا زِي • وَلَوَا زِمِ دُشْمَنِ كَدَا رِنْدَهْ
 عَرْضِ هَمْنِ اَيْلِبَهْ لِي • فَرْمَانِ خُدَاو نِدِكَا دَاوَزَرَهْ رُخْه
 نَاوِ نَهْرِ عَظِيمِكْ اَوْتَهْ بَقَهْ سِنْدَهْ نِشَانَلَرِ دِيكَبِلُوبِ
 بِيكَجِرِي لَرِ اَغَا سِي • وَطُورِنَهْ جِي بَاشِي • وَاوُدَهْ بَاشِي لَرِ اَيْلَهْ
 جَمِيعَا بِيكَجِرِي اَنْ جَمْعِ اَوْلُوبِ • مَصَافِ كُوهْ قَاقِ كِي صَافِ
 اِنْدَز صَافِ دِي زِي بِلُوبِ • اَوْلِ مَرْدَانِ رَزْمِ بَرْدَا زِي • وَ

دلبرانِ عدوگدازه تفکر اندر وب نشان اور در مشل
 ایدی ● اول کون و لوله تفکر کن عالی تنک ● و قعر
 جردہ ہنکی بنک ایشلریدی مت
 شود کلو و لوله و بردی ساس چرخ والا یہ
 صد اسین ایشدن دیدی قیامت نشان در بو
 اول کون نشان اوران بچیریان اعطاف علیہ وافن
 والطف جلیہ متکارن بہ مظهر دوشوب بجدسیم
 نسی ● و د و بند و کان ● و قود فراوان ● احسان
 اولندی ● فی الحقیقہ مراد نشانہ ہانہ ایدی ● اول
 سبیلہ بدل اولندی کذلک طوبیچلر دخی روین ن
 اردہ ما پیکر قامت طوبی قطعہ گوین ایلہ نشانہ
 اوروب سعادت لو خداوند کار حضرت علی این رزم
 بیکاری مشاہدہ ہو ر مشل در ● ربان

سُبْحِي أَوْلَانِ عَيْدِ الْكُرْبِ بِأَسْأَلِهِ حَاجِي كِي دِيمَكَلَه مَعْرُ
 مُقَدَّمَا لِيَه لِعَيْنِ دُورِخِ مَكِينِكْ أَوْضَاعُ وَاطْوَارُ
 وَنَيْتِ بَدَكْرِ دَارِ نَدْنِ خَبَرِ لُزْ وَدَلَلِ الْبَعْجُونِ اِبْجَرِ وَسْ حَدِّ
 كُونْدَرِ لَيْشِ اِلَهِي ۞ اَوَّلِ مِيرِ دَلِيرِ دُشْمَنِ كِرِ دَخِي
 حِدْمَتِ شَهْرِ يَارِ بَدَه دَامَنْ دَرِ مَبَانِ اَيْدِ وَبِ ۞
 سَبِيلِ زَوَانِ بِي بُوِيَانِ اَوَّلُوبِ اَوْزُرِنْدَه اَوْلَانِ
 دِلَاوَرَانِ وَبِهَادِرَانِ اِلَه اِبْجَرِ وَسْ حَدَه كِرِ وَبِ ۞
 عِنَايَتِ اِلَهِي ۞ وَدَوْلَتِ يَادِشْكَاهِي ۞ اِبَلَه لُفَارِ
 خَاكِي سَارِ دَنْ بَرَارِ دَلَلِرْ كُونْدَرِ مَكَلَه سَعَادِ تَلِي ۞
 يَادِشْكَاهِ دَخِي اِحْوَالِ دُشْمَنِ بَدَلِرِ دَارِ دَنْ خَبَرِ دَارِ
 اَوَّلُوبِ مِيرِ مَوْحِي اِلَهِي اَمْرِ شَرِيفِ اَصْدَارِ اَيْدِ بِلِرْ كِه
 شِمْدَنْ صُكْرَه لِيَه لِعَيْنِ دُورِخِ مَكِينِ وَلا بِي اِبْجَه
 اَقِينِ اِلَهِي ۞ وَوَزِيرِ اعْظَمِ وَدُسُورِ اَكْرَمِ حَسِينِ

پاشانك بر فاج برار و كار گذار ادملى تفقد احوال
 دشمن بد امال و فحش احوال قبال برگشته حال
 ايجون رسال اولمشلر بدي انلر دخی اول حين ممنت
 قریکه بر فاج زنده دللر کوندر مشلر ایدی بعده
 منزل مزبور دن دخی رحلت اولوب قونه کوجه و
 یوب ایجه اون ایکی کون قوناق ایدوب سنه مزبوره شعبان
 المعظمنک طفوزنجی کونیکه بوم الشاد بر وف
 مبارکده خداوند کار دار و دیار حضر طری عساکر
 بشمار و جود ابرار ایلله دونه نام منزل له نزول
 ایشلر بدي منزل مزبوره نزول ایلد کلرند و ز اعظم
 حسین پاشا حضر لر نیک دلی باشسی طور مش نام
 دلاور دور میوب بر فاج یار و باور لر بله سرحد
 کفار خاکساره ایلغار ایدوب و اروب کفارک

ایدی و فقر اور غایا که و رایج خالق البرا باد ر ظلمه
 ظلمدن حفظ و حرمت و حال دیگر تونلر بته حمت و
 شفقت و نتیجه رضای الہی و مراسم عدالت پناہی
 اولدوغی مرات ضمیر عدالت نالرنده جہر کشا اولون
 مسکن مساکین غربا و ملکن اما کر فتنرا سواہل
 فرادن مرور و عبور ایدن عسکر منصور و وجود موفور
 خلاف شرع و قانون و معایر امر مہمبون ادا و
 اعلا و باہی و توانا بہ علی الخصوص شخص ضعیف
 و مرد بیخلفہ ظلم و تعدی و جور و تازی
 ایوب مرکس انام دولت ابد مقرون و ہنگام
 سعادت معدلت مشحونندہ اسودہ حال و مرفہ
 البال اولالرشوبلکہ ظلم و غدر را عابا و بر اید
 فضولی بر شئی النمش اولانحکم حقلرندن کنوب

جزاوسن الرین و بره لر د بو فرمان شیر فیلی صادر
 اولغین بو خصوص ایچون اطراف و اکناهه ادملر
 کوندر لکدن صکره اوتیه سی کون بایلا جابری نام
 منزل له نزول و کمنش ایدی و وزیر اعظم حضر نری
 بو زمقداری دم ایله خفیة قلوب الیغار ایدوب
 کبر و فوناق که اوزون علی جابری دیکله معروض قدر
 وارد فلر نده فرمان قدر توان حاقانی عفا و امر جربان
 سلطانیه به مغایر وضع ارتکاب ایلین اشتراکه
 موجب عبرت و سب نصیحت ایچون بر قاجنه
 محکمه ضرب ولت ایدوب بر پنجه سنک دخی بو یونلرین
 اوروب فرمان خداوند کاری اجرا ایلدیلر بعد
 منزل من بوردن دخی رحلت ایدوب بسنجی کونده که
 ماه فروردیه یکرمی کنجی کونی یوم الاثنین در محصل

جِسْرًا وَلَا نَ الْإِسْبَاجِي نَامَ مَنَزِلَهُ نَزُولًا وَلِنُوبٍ لَكِنْ جِسْرٍ
 مَن بُوْر هُوَزْدَرَجَهٗ اِمَامٍ وَاخْتِاَمٍ اِيْرَمِشِ اِيْدِي
 اَوْلُ جِيْنِ فُتُوْحِ فَرِيْنِ دُهْ سَعَادَتُوْ يَادِشَا هِ جَمَّ جَاهِ
 حَضْرَتَلَرِي طُوْنَهٗ صُوْنِيْكَ اَوْ تَهْ طَرَفِيْ كِهٖ بَغْدَانِ
 بَقَهٗ سِيْدِ رَجْمِكْ مَرَادِ شَرِيْفَلَرِي اَوْلَمَغِيْنِ بَرِ بَلِيْعِرَادِ
 شَيْقَهٗ سِيْنَهٗ سُوَارِ اَوْلُوْبِ ۞ بَرِ قَاجِ دَفْعَهٗ اَوْ تَهٗ
 بَقَا يَهٗ كُجُوْبِ كَلْدِ كَلَرِنْدَهٗ صُكْرَهٗ اَوْ طَاقِ كَرْدُوْنِ طَاقِلَرِ
 بَرِ بِيْ دِيْخِي جِسْرِيْنِ مَن بُوْر اَوْ زَرِيْنَهٗ قُوْرُوْبِ كُوْنْدَزَلَرِ
 اَنْدَهٗ اَرَامِ وِقِيَامِ ۞ وَاكِيْجَهٗ لَرْدَهٗ اَوْلُ بَرِ جِيْتِ فَلَكَ فَرَسَا
 لَرِ كِهٖ جَانِ نَنِ بِيْ قَلْبِ عَسْكَرِ فُوْرْمَا تَرْدَهٗ وُطْنِ طُوْمِشِ
 اِيْدِي ۞ اَنْدَهٗ نُوْمِ وِنِيَامِ اِيْدِرَلَرْدِي ۞ وَاذِكْرِ اَوْلَانِ
 جِيْتِ هَمَا يُوْنُكْ اِيْجِيْدَهٗ عِيُوْقَهٗ پِيُوْسْتَهٗ بَرِ كُوْهٗ بَرِ
 شِكُوْهٗ وَاْفِعِ اَوْلِشِ اِيْدِي كِهٖ كُوْهٗ تَافِ يَانْتَهٗ خَرْمَلِ

حَقِيرٌ • وَجَبَلَ الْبُرْزُقِنْدَهُ جَوْزِ صَغِيرٍ اَيْدِي اَوْل كُوهُ
 وَالْاَلَاكُ فَوْقِنْدَهُ بِرَقَصْرٍ بِالْاَلَا • وَاَوْلُ فِصْرٍ نَادِرَةٌ
 الْعَصْرُ اَيْحَمٌ بِرِئَحْتِ رَعْنَا • فَوْرُلْمَشِ اَيْدِي كِهْ بِرِشْمِ
 فَلَكِ نَظِيرِي • وَدِدَهُ مَلِكٌ عَدِيلِي كُوْرْمَشِ اَيْدِي •
 اَوْلُ نَحْتِ رَعْنَا اَوْزَرَهُ جُلُوسِ اَيْدُوبِ كُونِ كَبِيْ هَرَجَانِيهِ
 نَظَرِ اَنْدَازِ • وَسِرْوَكِي هَرَطْرَفَهْ كَرْدَنِ اَفْرَازِ •
 اَوْلُوبِ اِجْمَاعِ عَسَاكِرِ دُشْمَنِ بِيكَاَرِ • وَانَامِ حَسِي
 كَرْدُونِ طَاقِ اسْتَوَارَهْ نَاظِرِ مَتَرِ قَبْلِي بِيكِنِ • نَاكَاَهْ
 اَوْزِي مُحَافِظَهْ سِنْدَهْ اَوْلَانِ حُسَيْنِ پَا سَا طَرْفِي دَنِ
 بِشِيرِ سَعَادَتِ بَنَشِيَرِ • بِرِ تَا جِ نَفْرَا دِ مَلِكِ كَلُوبِ شُوْلِيَهْ
 اَبْشَارِ وَاَسْعَارِ اَبْدِ بِلَرِكِهْ فَرَا قِ بَدِ اَخْلَاقِ • اَوْزِي
 جَا بِلَرِنْدَهْ اَوْلَانِ فَصَبَاتِ وَفَرَا يِ نَهَبِ وَغَارَتِ
 وَحَرَقِ وَخَسَارَتِ اَبْلَكِ اَيْحُونِ اَوْنِ سَكِنِ يَارَهْ

بَرَّانِ وَزَمَانِ كُذْرَانِ اِنْمَزِيدِكِه اَطْرَافِ جَوَابِدِنِ
 كُفَّارِ دُورِخِ قَرَارُكْ بَاشُ وِدِیْ بِپَايِ نَحْتِ
 فَلَکْ مِقْدَارِ وَ اَوْرَنُكْ نَه رَوَاقِ عَدَالَتِ شِعَارِ
 لَوِیْه دِلْفَكَارُ وَ نُكُونَسَارُ كُوزَلْمِیْه اِیْدِیْ وَ بُو
 خَبْرِ مَسْرَتِ اَشْرُكْ عَقْبِنِدِه كِه مَاهُ مَرْبُورُكْ بِكْرِیْ
 اَلتَّخِیْ كُونِیْ كِه یَوْمِ الْجُمُعَاتِ وَ زِیْرِیْ عَدِیْلِ
 قُودَانِ جَلِیْلِ یَاشَا طَرْفِنِ دِخِ مَكْتُوبِلَرِ اِیْلَه
 اَدَمْلَرِ كَلُوبُ قَرَه دَكْزِ بُو غَا زِنْدَه بَشِ بَارَه قَنَاقِ
 شَبَقَه كَرِیْیِ لُوبِ بِنَا بِتَه اللهُ تَعَالَى اِیچِنْدَه اُولَانِ
 مَلَاعِیْنِیْ كَرْدَابِ بِنِیغِ زَهْرَابِ اِیْلَه غَرْقِ شَمِشِیْنِ
 اَشْتَبَارِ اِیْلَه نَارِ عَدَمَه حَرْقِ اِیْلَه وَاكَلَرِیْنِ بَشِیْرِ
 اِیْلَسَلَرِیْدِیْ عَدُوْیْ دِیْنِ اَسِیْلَایْ خُدَا غَرْقِ بِلَا
 اَسُوْنِ خُودِ شَهْرِ یَارِیْنِ كْ قَلْبِیْنِ بَرِضِیَا اَسُوْنِ

بر ز بر حضور خداوند کار او کیدن نذر ابتدا و ریلوب
 دوام دولت پادشاهی و قبا و حشمت شهنشاهی
 ادعیه سنه مداوم اولش لیدی
 زهی انعام و احسان خداوند کرم بخشا
 قول جلدی بدی دریا انک احسانه حفا
 اوج کون مطلع طلق بامدن مقطع شفق شامه دکن
 وزیرای عظام و وکلای گرام و دفتر داران ذوی
 الاخرام و سایر کتاب عطار دافلام سایه بان
 فلک فرسا و جتر زر نگار گردون اسما تختنده
 او تور و بکچری طایفه سی بر را بکیش کلوب انعام و احسا
 نلرین الوب و سعادت لو پادشاه فریدون علام و
 شهنشاه ظفر علام و حضرت نلری چون مقدمه احسین
 پاشای بلند جای و اصف رای و حضرت نلری عار دلبه

خَدَاوَنِدَا رَحَضَر نَكْرِي بِر قَاج طُوبِ إِلَه قَنَمِرِي وَ
 حُسَيْن بَاشَانِي اِرْسَال اِبَلشَرِيدِي مَذْكَور لُو دَخِي وَارُوب
 رُو زَمَر بُو رَدَه بَلَقَه مَن بُو رِي مَحَاصِر اِي دُو بَجَوَا اِنَب
 اَرَبَه سِنْدَه طُولِر قُورُوب وَارُوشِن اِحْرَاقِ بِالِشَار
 اِي دُو بَجَمِيع طَوَار لَرِن وَاسْبَابُ وَارَزَا قَلِرِن نَهَبُ وَ
 غَارَت اِي دُو ب بِر مَرْتَبَه مَالِ غَنَائِمِ الْمِشَلَر دُرُكِه
 قَابِلِ بَعِيثِ دَكَلِد رَا حَشَام اِي شَمِكَلَه كِي رُو اِر دُو ي
 مُمَا يُو نَه عَوَدَت اِبَلشَرِيدِي كِه وَ قِدْوَه اَلْخَوَاصِر وَ
 الْمُقَرَّبِينَ عَمَدَةُ اَصْحَابِ الْعِزِّ وَ التَّمَكِينِ مَعْتَمَدُ
 الْمُلُوكِ وَ السَّلَاطِينِ اَنِسِ اَلْحَضَرِ اَلْهَلِيَّةِ السُّلْطَانِيَّةِ
 جَلِيسِ اَلدَّوْلَةِ السِّنِّيَّةِ اَلْحَاقَانِيَّةِ صَاحِبِ التَّدْبِيرِ
 وَ اَلْفِرَاسَه مَالِكِ اَلْعَقْلِ وَ اَلِكِيَاسَه دَارِ اَلسَّعَادَه
 اَنَا سِي سُلَيْمَانَ اَغَا حَضَر نَلَرِي كِه بَاعِثِ مَظَاهِرِ اَللُّطْفِ

دِكْرُ كُونٍ وَجِرْخُونٍ وَمَعْبُونٍ ۞ اَوْلَقُ مَقْرَرْدُرٍ وَعَسَاكِرِ
 فِرَاوَانَ ۞ وَجُوْدِي بَيَانَ ۞ اَيْلَهُ يَادِشَاهِ دِيْنِ اِسْلَامِ
 جَوَابِ وَاَطْرَافِ مَرْيَ اِحَاطَهُ وَمَحَاصِرِ اِمْتِشِ اَوْلَاكِرْ حَا
 رَايِ صَابِ بِيَشِ ۞ وَفِكْرِ نَاقِبِ عَاقِبِ اَنْدِيَشِ ۞ اَوْلَدِ زَكِي
 عِلَاجِ وَاِقْعَهُ بِيَشِ اَزْ وُقُوعِ بَا يَدِ كُرْدِ ۞ مَضْمُونِ اَوْزَرِ
 بَقِيَّةِ السُّيُوفِ مِنْ دِخِي عِلْفِ بِنِغِ وُطْعَمَهُ شِمَشِ بِي ۞
 دِرْبِغِ اَوْلَدِيْنَ نَدَارِكِ خَلَاصِ جَانِ ۞ وَمُدَاوَايِ مَرَضِ
 جَانِ اَمْرِيْنَ دَقِيْقَهُ فَوْتِ اَيْبِهِ وُزْرِ ۞ فِي الْحَقِيْقَةِ قَاعِدَهُ
 مُسْتَحْسَنَهُ خَاقَانِي ۞ وَشَيْبَهُ مَرْضِيَّتَهُ اَلِ عَشْمَانِي ۞
 قَجَانِي فُوقِ وُزْبُونِي اَوْلَدِ رُمِكِ اَوْلِيُوْبِ بِلَاكِهِ
 اِسْتِيْمَانِ وَاِسْتِخْلَاصِ اَلنِّمَاسِ اِيْدِنَلَرِ اَنْوَاعِ نُوَازِشِ
 خُسْرَوَانِي ۞ وَاَصْنَافِ اَرَامِشِ خَاقَانِي ۞ لِرِي اَيْلَهُ مَعْرُزُو
 مُشْرِفِ اَوْلَقِ مَقْرَرْدُرِ دِيُوَازَتِهِ سِي كُونِ كِهْ مَاهْ مَرْبُورِ

وَعَنْبَةٌ عَلَيْهِ خَاقَانِ لِرَبِّهِ أَرْسَالَ إِيدِجِيَه دَكِينِ
 مُقَرَّبِ وَمُعْتَبَرِ أَدَمَلَرِنْدَنْ بَرِ قَاجِ بَلَلُو وَبَاشَلُو كَافِر لَرِي
 رَهْنِ طَرَفِيَه وَبِرْدُ كَلَرِنْدَنْ صُنْكَه مَاهِ مَرْبُورِكِ بَكْرِي
 أَوْجِي كُونِي لَهُ يَوْمِ الْأَحَدِ دُرْدُ وَكَتْ وَأَقْبَالَ هُو سَعَادَتِ
 إِجْلَالِ إِيْلَه مَحَلِ مَرْبُورِدَنْ رَحَلَتْ إِيدُوبِ تَحْتِ فَتْرَحِ
 بَخْتَلَرِي صَوْبِه عَطْفِ عِنَانِ يُوْرُبِ حَقِيْقَتِ حَالِ ●
 وَكَيْفِيَّتِ مَالِ ● فِكْرِ دَقِيْقِ إِيْلَه تَدَقِيْقِ أَوْلَسِه بُو فَوْحَاتِ
 ظَفَرِ إِجْجَامِ ● مَفَاخِرِ إِسْلَامِ ● بَرِ تَارِيْحِه طَهْوَرِه مَلْدُوكِي
 مَفْرَزْدَرِ خُصُوصَا جَنَّتِ مَكَانِ فِرْدَوْسِ إِشِيَانِ ●
 مَرْجُومِ وَمَغْفُورِ لَهُ سُلْطَانِ سُلَيْمَانَ خَانَ ●
 عَلَيْهِ الرِّحْمَةُ وَالْفُرْقَانُ ● حَضْرَتِ لَرِي كِه فَارِجِ هَفْتِ
 اِقْلِيمِ أُولُوبِ دَبْدَه كُوسِ وَهَيْبَتِي رِبْعِ مَسْكُونِه
 وَلَوْلَه وَطَنْطَنَه فَرُوشُو كَتِي هَفْتِ اِقْلِيمِه زَلْزَلَه ●

